

Roman

TEDNIK ZA VSE / LJUBLJANA, 21. DECEMBRA 1929

Naročnina za Jugoslavijo: za četrť leta 25 Din, pol leta 45 Din, vse leto 80 Din. Za Francijo vse leto 60 frankov, za Italijo 45 lir, za Nemčijo 10 mark, za vse druge države 2½ dolarja. Oglasi po dogovoru. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. Reklamacije poštne proste

Nenaročenih rokopisov ne vračamo
nefrankiranih pisem ne sprejemamo
ŠTEVILKA 2 DINARJA

VSEBINA 11.ŠTEVILKE: P. R.: NEZAKONSKA MATI, roman iz naših dni. — PERONSKÉ KARTE, sličica. — IZ GLEDALIŠČA, sličica. — ZA EVINE HČERE: Da bom še lepša, V kraljestvu loncev, Praktični nasveti. — KAJ OBETAJO KINI. — ANEKDOTE IZ ŽIVLJENJA VELIKIH MOŽ. — ROMANI „ROMANA“ v l. 1930. — Rex Beach: ZLATI DEMON, pustolovni roman. — TIGRINJA, povest. — NAGRADA ČITATELJEM „ROMANA“ (500 Din). — ŠALE.

P. R.:

Nezakonska mati

Roman iz naših dni

Prejšnja vsebina: K Miri, ženi tovarnarja Andreja Lokarja v Zabregu, je skrivaj prišel Ciril Samec, njen bivši zaročenec, da jo poslednjikrat vidi... Tovarnar ga bežečega obstrelil in opazil Miro, ko vrže za njim poljub. Andrejeva sestrična, sirota Ljuba, vzame Mirino krivdo nase. Lokar jo zatoži ženinu, poročniku Milanu Stankoviču, da se mu je izneverila. Zavržena po Milanu, z otrokom pod srcem, pobegne Ljuba v Ljubljano. Miro, ki je od gorja zblaznela, so prepeljali v Magistrov sanatorij. Čez nekaj mesecev Ljuba obupa in se zastrupi. Mladi dr. Lipar jo reši; ko Ljuba povije sinka s krivo nožico, jo tolaži da se bo popravil, ter prevzame trud in troške za otrokovo zdravljenje. Zaljublil se je vanjo, a ona ve, da ne bo Milana nikoli pozabila. Da bi prihranila dobrotniku muke, se loči od sinka in postane strežnica v vojni bolnici. V Makedoniji so namreč izbruhnili veliki boji s komitskimi tolpmi. Enemu izmed naših polkov je pridružen tudi Milan. V njegovi četi služi Tone Skobec, drvarjev sin iz Zabrega. V redovcu Lovriču spozna poročnik Cirila Samca, katerega je takrat v noči obstreljenega pobral na cesti. Ker ga ima za Ljubinega zapeljivca, ga smrtno sovraži. V boju dobi Milan strel v glavo. Lovrič ga reši. Ranjeni poročnik spozna v strežnici Silvi — Ljubo. Razjarjen jo spodi izpred svojih oči. Ljuba odide v drugo bolnico, da ne bi njena navzočnost postala ranjencu usodna. Milan ozdravi. Tone Skobec, ki umira v sosednji postelji za mrzlico, dobi od doma pismo, v katerem mu oče pripoveduje, kako je tisto usodno noč v tovarnarjevem parku opazoval prizor pod balkonom: neznanec je bil pri gospe, gospodična je vzela sramoto nase! Umirajoči ne more več brati in prosi poročnika, naj mu prečita pismo. Tako Milan zve, da je Ljuba nedolžna...

Tone se v svoji postelji ni več ganil. Njegovo hropenje je bilo utihnilo, oči so mu osteklenele v smrtnem pokojju...

To besedo je kriknila z glasom brezmejnega obupa. (str. 4)

A Milan zdaj ni bil zmožen misliti nanj. Zagrabil se je za prsi, dušilo ga je. Od radosti, od same sreče ni mogel dihati.

„Moj Bog!“ je mrmral sam pri sebi. „Ljuba nedolžna?... Ali je mogoče?“

Bilo mu je, kakor da sanja. Roke

so mu pokale, tako krčevito jih je stiskal in zvijal.

„Nedolžna! Nedolžna!“

In mislil je na strašno Kalvarijo Ljubinega življenja.

On, edini, ki ga je imela na svetu, ji ni verjel, ko mu je zatrjevala, da ni kriva. Pahnil jo je od sebe! Obsodil jo je, ne da bi bil poslušal njen zgovor...

Seveda, marsikaj je bilo še temnega. A zdaj je vedel, da se bo sčasoma vse razjasnilo. Ljuba je bila nedolžna, kriva je bila Mira!

„O, njena uboga pisma,“ je mislil sam pri sebi, „njena pisma, ki sem jih sežigal, ne da bi jih bil bral! Gotovo mi je v njih naštevala vse dokaze o svoji nedolžnosti... Jaz norec, klavni norec!...!“

Sestra Terezija je pristopila in pokrila obraz mrtvega vojnika z rjuho.

Sele tedaj je poročnik opazil pismo, ki je ležalo pred njim na odeji. Naslovnik pisma je bil mrtev. Utegnilo je pasti v tuje roke. Njegova dolžnost je bila, da ga reši pred neupravičeno radovednostjo.

Zložil ga je in spravil v nedri.

Sestra Terezija je prinesla posodico z blagoslovljeno vodo in zeleno vejico ter jo postavila na stolec ob znojju Tonetove postelje. Nato ga je pokropila in se pobožno prekržala.

Mladi častnik je storil takisto...

„Čujte, sestra,“ je Milan drugi dan ogovoril usmiljenko, „rad bi vas nekaj vprašal.“

Redovnica se je zdrznila. Slutila je, kakšno bo častnikovo vprašanje.

„Vprašajte, gospod poročnik,“ je rekla z negotovim glasom.

„Med mojo boleznijo je prišla v bolnico z vami vred še ena usmiljenka... in z vama dvema mlado dekletom... To deklet sem videl... V svoji vročici... in tudi v sovraštvu... zakaj takrat sem menil, da je storila zločin, ki zdaj vem, da ga ni storila... saj se spominjate, sestra: opsoval sem jo in preklel... Pozneje ste mi to srečanje utajili. Bali ste se zame, vem. A v srcu vam nisem verjel, čeprav sem se delal, da verjamem... Moja čustva do nje so se kasneje izpremenila. Zdaj vem, da je vsa krivda te mladenke v njenem prevelikem junaštvu in njeni preveč neizmerni dobroti... Zaklinjam vas, sestra, povejte mi, kaj je z njo! Prisezem vam, da ji nočem nič žalega. Narobe, popraviti hočem krivico, katero sem ji storil...“

Usmiljenka ga je v zadregi poslušala do konca. Oklevala je. Šele čez nekaj trenutkov je izpregovorila:

„Res je, gospod poročnik. Utajili smo vam resnico in naša mlada pomočnica se je umaknila drugam. Doktor se je bal, da vam ne bi postala njena navzočnost usodna. Odšla je s sestro Honorijo v drugo bolnico, kakih dvajset kilometrov odtod. In sestra Honorija mi je prav danes sporočila, da bosta te dni prestavljeni v Niš.“

„Tedaj bosta potovali tod mimo?“

„Najbrže.“

„Kaj naj storim?“ je zamrmral mladi častnik. „Ali naj jo počakam tu ali naj grem za njo?“

A pomislil je, da odpotuje v ogrožene kraje, kjer je bilo mesta samo za zdrave ljudi.

„Tako, ko zvem kaj novega, vam povem,“ je rekla sestra, kakor da je uganila njegove misli.

Milan je ostal spet sam. Ves utrip njegove duše se je bil strnil v eno željo: najti Ljubo. Najti jo, naj stane kar hoče!

Niti trenutka ni dvomil o tem, da ga še vedno ljubi. Slikal si je, kako jo bo prosil odpuščanja. Dobra je, oprostila mu bo. In takoj po vojnih operacijah se poročita in zaživita svojo srečo.

Toda... Ljuba je mati! Šele zdaj je pomislil na to...

Kaj je z njenim otrokom? Zakaj se je ločila od deteta svoje ljubezni? Strašna misel ga je prešinila:

„Kdo ve, morda je umrlo?“

Da, da, tako je moralo biti... Otrok je umrl in Ljuba je v svojem obupu zapustila domače kraje. Če bi bil živ, kako bi ga mogla zaupati tujim rokam!

„Mrtev je!“ si je ponavljal Milan in grenka tesnoba mu je zalivala srce.

„Oprostite, sestra,“ je vprašal redovnico, ko se je vrnila k njemu, „še nekaj bi rad vedel... Ali vam je prošlost te mladenke znana?“

„Prav ničesar ne vem o njej.“

„Kje se vam je pridružila?“

„V Beogradu. Sestra Honorija in jaz sva jo sprejeli z odprtimi rokami. Slutili sva, da je morala veliko pretrpeti, z vprašanji nisva silili vanjo... Sama je molčala in midve sva spoštovali njen molk.“

„Ali vam ni nikoli ničesar povedala o otroku, ki bi ga bila pustila v Ljubljani?“

„Ne,“ je razločno rekla usmiljenka. Njene odkrite sinje oči so pričale, da govori resnico.

Poročnik je obmolknil. S pobešeno glavo je sedel na svoji postelji in premišljeval.

Redovnica je milo gledala nanj.

„Hudo trpi,“ je mislila sama pri sebi. „Kakšna je neki vez, ki spaja tega siromaka s strežnico Silvo?“

Nekaj dni po tem je prišla vest, da je poročnik Milan Stankovič v priznanje za svojo hrabrost odlikovan z visokim redom in povišen v kapetana. Kar čudil se je samemu sebi, kako ga je razveselila. Da je prispela le malo prej, bi ga bila pustila hladnega. A zdaj se je dramil v novo ljubezen... v novo življenje...

Ko je pri tej priliki pomislil na boj, v katerem je bil ranjen, se je spomnil tudi svojega rešitelja. Jel je poizvedovati o skrivnostnem vojniku, ki ga je bil odnesel iz ognja.

Povedali so mu, da se ravno zdaj zdravi v bolnici neki Lovričev tovariš. Neutegoma je šel k njemu in ga vprašal, ali pozna „Starega“.

„Kdo ga ne bi poznal!“ je rekel vojniki. „Za ‚Starega‘ ga kličemo. Lovrič mu je pa ime. Čisto spredaj je, gospod poročnik.“

Milan je odšel. Vedel je, kar je hotel vedeti.

Slutnja ga tedaj ni bila ukanila. Človek, katerega je hotel nekoč ustreliti, je bil njegov rešitelj...

Ivan Lovrič je bil tisti, ki ga je imel vse do zadnjih dni za Ljubinega ljubimca. In dasi je zdaj vedel, da to ni bilo res, ga je v srcu vendar obsojal. Če ni bil Ljubin zapeljivec, je bil zapeljivec Lokarjeve žene...

Obsojal ga je, obsoditi ga ni mogel. Hvaležnost se je oglašala v njem in pričala za skrivnostnega vojnika. Obnesel se je bil kakor junak. Otel ga je bil gotove smrti in Milanova dolžnost je bila, da se mu vsaj zahvali.

Da... A kod naj ga išče?

PREPOZNO!

Vsak dan je kapetan Stankovič pričakoval transporta, s katerim sta bili napovedani sestra Honorija in strežnica Silva. Kadarkoli je zjutraj odprl oči, je najprej pomislil:

„Kdo ve, ali pride danes?“

In srce se mu je tesnilo od sreče in plahosti, ko si je predstavljal svidenje z Ljubo... Še vedno jo je ljubil, o, kako!

Rad je hodil posedat na bližnji grič, s katerega je segal pogled na obe strani daleč po cesti. Neprestano je držal službeni daljnogled na obeh in zrl v daljavo. Noben vojni avtomobil, noben oddelek, ki je prihajal ali odhajal, ni ušel njegovi pozornosti. Toda zaželenega transporta ni bilo in ni bilo.

A nekega večera je v dalji mahoma zagledal črno, gibajočo se črto. Ta črta je bila nov transport. In Milan Stankovič je po nemiru, ki je hipoma pretresel njegovo srce, takoj uganil, da z njim prihaja Ljuba.

Slutnja ga ni varala. Preden je minila ura, je mladi kapetan zvedel, da bo v bolnici prenočila gospodična Silva, ki potuje s sestro Honorijo v Niš.

Toda nočilo se je. Milan ni mogel misliti na to, da bi se ji že nocoj pokazal.

Sestra Terezija je bila pripravila v mali hišici zraven bolnice, kjer so stanovale usmiljenke, dve postelji za sestro Honorijo in gospodično Silvo. S prisrčnim veseljem je sprejela svoji bivši tovarišici.

Povedali sta ji, da odrineta jutri ali pojutrišnjem dalje.

Sestra Terezija se je vpraševala, ali naj pove strežnici o razgovoru, ki ga je imela s kapetanom Stankovičem. Toda njeno oklevanje ni dolgo trajalo, zakaj Silva ji je sama ponudila priliko.

„Sestra,“ je zamrmrala z drhtečim glasom, „ali bi mi hoteli nekaj povedati?“

„Rada, dete,“ je odvrnila usmiljenka. „Kaj pa je?“

„Ali je častnik, ki je bil ranjen na Prokletem visu, še vedno tu?“

„Še vedno.“

„Ali je ozdravel?“

„Da.“

„Tedaj se je operacija posrečila?“

„Popolnoma.“

Strežnica se je obotavljala... Nato je vprašala:

„Po tem takem se je odselil iz bolnice?“

„Pet ali šest dni je že, kar vstaja.“

„A, tako!“

Mladenkinine prsi so trepetale, čeprav se je trudila, da bi obrzerala svoj nemir... Njen obraz se je bil izpremenil, vsa kri ji je bila izginila iz lic.

Na ustnicah ji je viselo vprašanje, ki se ga ni upala izreči.

Sestra Terezija ji je nepremično gledala v obraz. Silvina misel je ležala pred njo kakor odprta knjiga.

„Da,“ je menila sama pri sebi, „nisem se motila. Med tem dekletom in kapetanom Stankovičem je tajna vez. A v čem obstoji? Kaj se je zgodilo med njima? Po vsem, kar mi je povedal, ju je moral razdvojiti usoden nesporazum. Morda jima storim dobro, če povem Silvi, da se častnik kesja svojega ravnanja... Da, tudi to bo delo usmiljenja. Moja dolžnost je, da lečim tudi dušne rane, ne samo telesnih...“

Težak molk je bil nastal v mali sobici. A sestra Terezija ga je prekinila.

„Dragica,“ je rekla z rahlim glasom, „dovolite mi nekaj besed o stvarih, ki so se godile po vašem odhodu.“

Pomolčala je in čez trenutek še bolj rahlo dodala:

„Te stvari zadevajo bivšega poročnika... zdaj kapetana... Milana Stankoviča.“

Mladenki je zastalo srce. Noge so se ji zašibile.

A sestra Terezija je jela pripovedovati. Z nežnimi in opreznimi besedami je pojasnila, kako je častnik po svojem ozdravljenju spoznal storjeno krivico.

„In tedaj se mi je zazdelo, da mu ne smem zamolčati vašega prihoda,“ je rekla naposled.

„Povedali ste mu, da pridem!“

Ali je bilo napačno, dete moje?... Ne bodite hudi, če sem pogrešila; imela sem najboljši namen.“

Mlada strežnica je zardela in pobesila glavo.

„Da, da,“ je zamrmrala, „bolje bi bilo, če bi me imel za krivo. Kako je neki zvedel resnico?... Oh, mar naj bi bil ostal prepričan, da ga nisem vredna... zakaj zdaj ga ne smem ljubiti, nikoli več!...“

Dve težki solzi sta se ji utrnili iz oči.

Usmiljenki sta jo sočutno opazovali. Sestra Terezija jo je prijela za roke, rekoč:

„Treba je, da se spočijete, ljubito dete. Lezite in zaspite... Jutri se boste odločili, tako ali tako.“

A mladenki ni bilo do spanja.

„Kako naj zatisnem oči?“ je pomislila, ko je ostala sama. „Saj ne bi mogla... po tej novici!... Oh, da je moral zvedeti! Dokler me je zaničeval in sovražil, je bilo še upanje, da

me kdaj pozabi. Čas bi bil zacelil njegovo rano. A zdaj —!... Kako naj izidem iz te preizkušnje?...“

Čez nekaj trenutkov je vzdignila glavo in nenadna odločnost se je zavesnila v njenih temnih očeh.

„Bog mi bo pomagal,“ je dejala. „Poslušala bom svojo vest...“

Hišica je imela dvoje vrat. Ena so vodila na dvorišče, druga v stransko ulico.

Ta zapahnjena vrata niso služila nikomur. Le sestra Terezija jih je časih odprla, kadar je hotela prezračiti vežo.

Neznosna tesnoba je obhajala mladenko.

„Duši me,“ je zamrmrala. „Kaj, če bi šla za trenutek pod milo nebo?“

Stopila je iz celice in neshišno odpahnila vrata. Zunaj se je naslonila na zid in nepremično obstala, poslušaje utripanje svojega srca, ki je glasno razbijalo v nočni tišini.

V svoji boleštni zamišljenosti se ni zavedala, da čas mineva. A zdajci jo je izpreletelo: na uho ji je bil udaril rahel šum, glas opreznih korakov.

Kdo je hodil tako pozno okoli bolnice? Menda ne kak hudobnež?

Hotela se je umakniti v hišo. A ti isti mah je že stopila k njej moška postava.

Groza jo je pograbila... Noge so sklecnile pod njo.

Ali je bil pijan? Kaj je hotel od nje?

Oh ne! Izpregovoril je... Tiho, z neskončno nežnim glasom je rekel:

„Odpusti!“

Iz deključinih ust je nehote planil vzkrík:

„Milan!“

„Ljuba!“

Nekaj minut sta stala kakor v sanjah, nezmožna vsake misli, omamljena po blaženi zavesti, da sta drug drugemu blizu...

Nato se je Milan prvi iztrgal iz zamaknjenosti in tiho dejal:

„Oh, Ljuba, če bi vedela, kako potrt te prosim odpuščanja... Vem, da ga ne zaslužim. Nevreden sem te, ker sem te zavrzel, ne da bi bil poslušal tvoj zagovor. Odvrnil sem se od tebe, čeprav bi bil moral vedeti, da iz tvojih ust ne bo lažnive besede!... A nikar me ne pahni od sebe. Usmiljena si... Usliši me kakor svetnice, ki se kleče priporočamo njihovi dobroti!“

„Milan!...“

Prijel jo je za roke in nadaljeval:

„O, tudi jaz sem trpel... Nobena muka se ne more primerjati s to, ki sem jo prenašal. Moj pekel je trajal mesece in mesece... In ko sem zvedel, da si nedolžna, mi je bilo zblazneti.“

Ljubine ročice so trepetale v njegovih vročih rokah.

Kapetan se je sklonil k njej. Njegove ustnice so iskale njenih ust.

A tedajci je odskočila, kakor da se je mahoma prebudila iz sanj.

„Nel!“ je vzkliknila. „Ne, Milan, tega nikar!“

Častnik jo je osuplo pogledal, ne vedoč, kaj ji je.

„Ne?...“ je zajecjal. „Zakaj ne?... Ljuba, rad te imam! Še vedno te ljubim kakor nekdanj. In trepet tvojih rok in utrip tvojega srca mi pričata, da me tudi ti nisi prestala ljubiti... Ljubim te, ljubim te, Ljuba... Usmili se, reci besedo... reci mi, da si moja...“

Mladenka se je še bolj odmaknila. In ko je razprostrl roke, da bi jo prestregel, se je jela braniti:

„Ne... ne...“

Kaj je pomenilo to čudno vedenje? Pravkar se je še zdelo, da mu odpušča in da je še vedno tista kakor nekdanj... In zdaj? V tej grozi pred njim je bilo skoro nekaj sovražnega. Odkod ta nenadna izprememba?

Ljuba je komaj dihala.

„Milan,“ je izpregovorila s trgajočim se glasom, „ne tikajte me več. Nočem, slišite?... A treba je, da vam vse pojasnim. Tu ne moreva govoriti. Toda čas hiti, mudi se... Glejte, ondi za bolnico se pričinja grič. Majhna stezica vodi prav do vrha. Tam gori naju ne bo nihče motil. Pojdite naprej... jaz pridem za vami.“

Kapetan je pobesil glavo. Vdal se je. Kaj mu je ostajalo drugega?

„A prisezite mi,“ je dodala Ljuba, „prisezite mi že naprej, da se boste premagovali... in da se mi ni ničesar bati od vas...“

Milan jo je gledal kakor iz uma. Tako trdno je bil prepričan, da mu bo odpustila že na prvo prošnjo, da je zdaj ni mogel razumeti.

„Prisezite!“ je ponovila.

„Prisežem,“ je zamrmral...

„Prav... Čez pet minut pridem za vami.“

Odšel je, opotekaje se kakor pijan.

Res je Ljuba kmalu prišla za njim.

„Moj Bog, moj Bog,“ je šepetala spotoma, „daj mi moč, da ostanem zvesta svoji obljubi!...“

Na vrhu griča je bila ravnica, s katere je segal pogled po vsej okolici.

Mladenka je povabila Milana, naj sede na skalo, in sedla sama blizu njega.

„Tu naju nihče ne čuje,“ je dejala. „Lahko se v miru pogovoriva.“

„Poslušam vas, Ljuba,“ je zamrmral kapetan, „čeprav mi je vse to

skrivnost... Naj si še tako belim glavno, nikjer ne najdem razloga za vaše vedenje. Edino, kar morem misliti, je to, da mi niste odpustili. Gorje, ki sem vam ga prizadejal, je neizbrisno zapisano v vašem srcu."

Njene blede ustnice so se zganile v žalostnem nasmehu.

"Slabo me poznate, Milan, če tako mislite o meni! Nikoli vam nisem odpustila, ker vam nikoli nisem zamerila..."

"Če je to res, zakaj me tako mučite? Zakaj se ne naslonite na moje srce, ki vas kliče?"

"Zato, ker naju loči nepremostljiv prepad..."

Milan jo je pogledal kakor iz uma. Kaj so pomenile te blazne besede? Ali se je norčevala iz njega? Ali ga je hotela mučiti, da bi mu pokazala, koliko je trpela?

"Ljuba," je dejal, "za Boga, ne imejte me za norca. Prišežem vam, da sem se stokrat spokoril za zlo, ki sem vam ga prizadejal. Usmilite se..."

"O, nimam vas za norca... Za naju dva ni več skupne sreče."

"Ljubal!"

"Poslušajte me... Ljubila sem vas z vso dušo... A zdaj..."

"Zdaj?"

Z zamolklim glasom je odgovorila: "Zdaj vas ne ljubim več."

Kapetan je jeknil in se zagrabil za prsi. Toda Ljuba je nadaljevala s posebnimi očmi, vsa tresoč se od muke:

"Ne ljubim vas več. Ne morem, ne smem vas ljubiti... Prepozno je!"

To besedo je kriknila z glasom brezmejnega obupa.

"Prepozno, pravite?... Prepozno?"

"Da."

Milan Stankovič je mahoma vstal in prekrizal roke.

"To ni mogoče, Ljuba. Ni reš, kar govoriš... O, izmučena si, vsa strta in ranjena od gorja, ki si ga pretrpela... a tvoje bistvo je ostalo isto, v srcu si še vedno tista, ki si bila nekdanj."

"Ne," je ponovila. "Prepozno je."

"Zakaj je prepozno?"

"Vse vam povem... in potlej me boste razumeli... A najprej dovolite, da vas nekaj vprašam."

"Vprašajte," je trudoma spravil iz sebe.

"Če slišim prav, ste zdaj prepričani o moji nedolžnosti?"

"Da."

"Kaj vas je prepričalo, ko meni niste verjeli, čeprav sem se po kolenih vlačila za vami in prosjačila, da bi

se me usmilili?... Oh, in pozneje! Da bi pregnala vaš strašni dvom, sem vam pisarila in pisarila. V mojih pismih ni bilo nikoli nič drugega kakor sama čista resnica. Do golega sem vam razkrivala svoje srce in navajala dokaze, o katerih vpričo Andreja nisem mogla govoriti. Zakaj mi niste verjeli? Če bi mi bili, ne bi bila zdaj oba na veke nesrečna."

"Ker pisem nisem bral," je priznal kapetan.

"Brali jih niste? Ali vam niso prišla v roke?"

"Pač... a v svojem zaslepljenem mnenju, da mi prinašajo samo laži in jalova zatrdila, sem vsako pismo uničil, ne da bi ga bil odprl."

"Moj Bog!"

Mladenka je zvila roke in se do krvi ugriznila v ustnico.

"Ali kaj, le kaj vas je naposled preverilo, da nisem kriva?" je vzkliknila.

"Pismo, ki ga je pisal neki drvar iz Zabrega svojemu sinu, vojniku v moji četi."

"Martin Skobec?"

"Da, Martin... Ubogi dečko je bil moj sosed v bolnici. Snoči je umrl. Ko je že umiral, je prišlo zanj pismo, ki ga sam ni mogel več brati. Prosil me je, naj mu ga preberem jaz... Sredi pisma sem naletel na vaše ime... Lovski tat je opisoval sinu prizor, ki ga je bil videl tisto viharo noč. Ta prizor, Ljuba, je vam bolj znan nego meni... A kaj obnavljam spomin na te strašne stvari! Ljubezen me je zapeljala. Prerad sem vas imel... Obup mi je vzel razsodnost. Oh, tako nesrečen sem bil... Zaklinjam vas, bodite usmiljeni!..."

Sklenil je roke, kakor bi se pripravljaj, da pade pred njo na kolena.

A Ljuba je nadaljevala:

"Vse, kar ste zvedeli, je resnica. Moja krivda je bila edino v tem, da sem si iz hvaležnosti naložila težko, pretežno žrtev."

"A zakaj je Mira molčala, ko je videla posledice?" jo je prekinil Milan.

"Zblaznela je prav tedaj, ko je hotela povedati resnico. Groza in bol sta ji bili skalili razum."

"In zakaj se niste sami opravičili?"

"V to bi bila morala obtožiti Miro... Sicer pa: ali bi mi bili verjeli? Mira ne bi bila mogla potrditi mojih besed, niti ne pojasniti dozdevnega zločina... Ne vi ne Andrej me ne bi bila poslušala. Mislila bi bila, da brezvestno

valim svojo krivdo nanjo, ki se ne more braniti..."

Mladi častnik se ni upal ugovarjati. Čutil je, da ima Ljuba prav. Oh, kako strašna je bila zavest, da jo je pahnil v tolikšno trpljenje!

"Ni mi ostalo drugega, kakor da izginem," je nadaljevala mladenka. "Tako sem tudi storila. Pobegnila sem v Ljubljano, da skrijem svojo sramoto. Zakaj čutila sem, da postajam mati!"

Tisti mah je pal kapetan na kolena:

"Oh, ne stori me še bolj nesrečnega, nego sem! Ljuba, na najinega otroka te zaklinjam, odpusti mi!"

"Na najinega otroka?"

"Da. Saj živi, jeli?"

"Da, živi."

"O, Bog bodi zahvaljen! Zaradi njega te prosim, prestanil!"

Mladenka se je vzravnala in se krčevito prijelja za skalo pod seboj.

"Poslušajte me do konca," je rekla s turobnim, toda odločnim glasom.

"Delala sem pogumno, a kmalu so surovi ljudje opazili moje stanje in me jeli zasmehovati... In nekega dne sem izgubila delo. Vsi moji upi so splavali po vodi, črna tema je zevala pred menoj. V tej zapuščenosti sem si hotela vzeti življenje... Hišnica me je zalotila v trenutku, ko je smrtni angel že plaval nad menoj. Poklicala je zdravnika, velikodušnega moža. Z vdano skrbjo in brezmejno dobroto se je posvetil meni in mojemu bolnemu otroku... Zakaj kri ubogega malčka je bila pokvarjena. Pohabljen je bil zagledal luč sveta... In dr. Lipar mi je obljubil, da bo storil zanj vse, kar more."

"Ta človek vas ljubi, kaj ne?" je z davečim se glasom vprašal častnik.

"Da, ljubi me."

"In vi?..."

Ni mu takoj odgovorila. Nekaj sekund je trajal molk, poln neznošne tesnobe. Nato je rekla:

"Moram ga ljubiti."

"Morate? Zakaj?"

"Zato, ker mi dolžnost veleva... Njemu bom dolžnica, če bo moj otrok kedaj srečen in zdrav."

"Kako bi mogel biti srečen, ko ga hočete na vekomaj ločiti od njegovega očeta? Ali menite, da pojde to kar tako?... Do svojega otroka imam po narodi tudi jaz pravico in nikoli, nikoli se je ne odrečem!"

"Prosim vas, Milan, dajte mi, da končam..."

Opozorjamo na našo božično številko, ki izide v zvečanem obsegu in z izbranim gradivom že v torek, 24. t. m.

Peronske karte

Brihtič in Kundič potujeta. Po železnici. Iz kraja I. v A. Brihtič ima pravilen vozni listek. Kundič nima pravičnega voznega listka. Kundič ima samo peronsko karto s postaje v I. Naposled prideta Brihtič in Kundič na postajo v A. Zdajci potoži Kundič:

„Joj, joj, izgubljen sem. Z vsake slovenske postaje imam peronski listek, a prav kakor za nalašč sem pozabil doma listek s postaje I.“

Meni Brihtič:

„To te utegne drago stati.“

„Vem, vem — a kaj naj storim?“

„Ali mi plačaš petdeset dinarjev, če te srečno spravim brez listka skozi kontrolo?“

„Seveda, zelo rad.“

„Dobro je. Pazi tedaj: iti moraš vedno za menoj, dokler ne prideva skozi kontrolo.“

„V redu.“

Brihtič stopa naprej. Kundič za njim. Prideta do pregledovalca. Brihtič izprevodnika samo zvedavo pogleda, se mu zasmeje in zdajci švigne, kakor bi ga sprožilo sto vragov, v tek.

„He? He?? He??“ se začudi in razsrdi izprevodnik in plane za Brihtičem. Vsi drugi za njima. Postajenačelnik, strojevodja, nosačeva žena, kolodvorski restavrater, prodajalec časopisov, pek, mesar, čevljar, krojač in čisto nazadnje tudi Kundič. Brihtič drevi pet minut. Brihtič drevi deset minut. Tedaj mu je dovolj. Ves zasopel obstane. Množica ga dohiti. Njej na čelu pregledovalec voznih listkov.

„Kaj se je pa zgodilo?“ pride okoli vogala stražnik. Izprevodnik zavihiti svoje klešče:

„Tale gospod se je vozil brez voznega listka.“

„Brez listka?“ se začudi Brihtič.

„Stojte, da vas preiščem,“ veli stražnik, „to se bo takoj pokazalo. Z menoj na stražnico!“

Pa zarjove Brihtič, razkačen:

„Protestiram! Ne nadlegujte me! Saj imam vozni listek.“

In potegne iz žepa pravilni vozni listek in ga preda stražniku. Stražnik ga preda izprevodniku. Izprevodnik ga preda postajenačelniku.

„V redu,“ reče postajenačelnik izprevodniku.

„V redu,“ reče izprevodnik stražniku.

„V redu,“ reče stražnik Brihtiču.

„Nu, vendar,“ reče Brihtič.

Izprevodniku pa se stvar še zmerom ne vidi čisto v redu. „Zakaj ste pa potem tako zbežali?“

„Nisem zbežal,“ meni Brihtič, „samo tekem sem. Veste, predebel sem, pa

mi je moj zdravnik, dr. Mazač, zapisal, da se moram mnogo gibati, zlasti, kadar došti sedim. Zatorej sem se takoj, ko sem stopil iz vlaka in sem imel peron za seboj, spustil v tek.“

„Tako?“ zagodrnja stražnik, „in si niste nič mislili pri tem, ko ste videli, kako drugi teko za vami?“

„Seveda sem si nekaj mislil.“

„Kaj pa?“

„Da tudi oni trpe na tolščici in da so tudi oni šli k dr. Mazaču, ki jim je zapisal mnogo gibanja. Zakaj naj bi bili drugače tako dirjali?“

Po teh besedah se je stražnik prijel izprevodnika in izprevodnik postajenačelnika in postajenačelnik prodajalca časopisov in prodajalec časopisov kolodvorskega restavraterja in kolodvorski restavrater peka in pek mesarja in mesar čevljarja in čevljar krojača in vsi so jo naglo odkurili.

Brihtič pa je rekel Kundiču:

„A zdaj mi lahko daš mojih petdeset dinarjev.“

„Kako to? Saj je bilo vse skupaj samo pomota. Ravno takrat, ko si se spustil v tek, sem našel svoj vozni listek.“

Viterbo.

Iz gledališča

Violetta je bila srečna. Pol leta je prosjačila, naj jo angažirajo in šele po dolgih šestih mesecih se ji je to posrečilo. Vsak večer ob 9.12 uri pleše Chopina, ob 9.17 uri Leoncavalla, ob 9.20 uri „Črno Natašo“. Violetta je srečna in pleše z večjo ljubeznijo, veseljem in iskrenostjo, kakor ostale točke, ki so na programu tiskane mnogo večje in so na vrsti mnogo pozneje. Kaj ji mar, da so, ko pleše, joče, skače, vzdihuje, se smeje in veseli — kaj ji mar, da so takrat vse mize v kabaretu prazne, da nihče ne občuduje njene umetnosti na malem odru „Svetle noči“ in ji zdaj pa zdaj iz usmiljenja ploskajo samo natakariji!

„Prva točka mora biti takoj po 9. uri, drugače nikdar prav ne začnemo. Slavni Puttli se bo lepo zahvalil, če bomo zahtevali, naj poje pred prazno dvorano,“ je govoril ravnatelj „Svetle noči“, ki je imel mnogo izkustva.

Nekega večera je bila izpremembra. Prišla je večja družba gospodov in med njimi znameniti „Kralj Peinvilla“, veleposestnik in milijonar Pierre Viendre iz gradu Peinvilla. Vsa „Svetla noč“ se je vznemirila in celo kuhinjski vajenec je trepetal; joj, tako odličen gost! Kralj je bil imenitno razpoložen in je naročil prvovrstno večerjo.

Točno ob 9.12 uri se pojavi za

težko zaveso srečna Violetta. Pleše Chopina, Leoncavalla in Hansa Maya. Gospodje se niti ne ozro na oder. Toda, ko se je Violetta umirajoča zvijala na odru, je vzkliknil Pierre Viendre: „O!“

Plačilni je to prav dobro slišal, zmota je bila izključena. Takoj je to sporočil podravnatelj. Podravnatelj je nagubal čelo, znamenje, da je premišljeval. Končno je javil „kraljev“ „O!“ ravnatelj. Drugi dan (kdo bi vedel, odkod časopisom vse te vesti!) je prinesel dnevnik med dnevnimi senzacijami zanimivo novico, da znameniti Pierre Viendre dvori nezatni plesalki Violetti iz „Svetle noči“. Tudi o vzkliku „O!“ se je mnogo govorilo. Drugi večer ob devetih so bile zasedene štiri mize tik pred odrom, prišlo je več gospodov in nekaj dam.

„Stari gospod ima okus! Prelestna devojka!“ so si šepetali. In ko se je Violetta umirajoča zvila na odru, je znameniti „O!“ zazvenel pri treh mizah.

Drugi dan je bilo petnajst miz polnih in štirje gospodje so vzkliknili „O!“ Nekega večera je majhna dvorana „Svetle noči“ nabito polna in drugi večer že o pol devetih ni moči dobiti prostora.

„Človek nikoli vsega ne zve,“ premišljuje ravnatelj.

Nekaj dni pozneje so lepaki z velikimi črkami oznanjali, da pleše „O“ točno ob devetih; prostore naj si posetniki pravočasno zagotove. Violetta, ne, „O!“ je največja senzacija večera. Niti pol gostov ni čakalo slavnega Puttlija, koga še zanima njegovo petje? ...

Pierre Viendre se je vrgel v frak. Zanj je to pomemben večer; pol ure pozneje se je ustavil njegov avto pred klubom. Sluga mu je pomagal odložiti plašč in prihitel je ravnatelj, naj gre takoj na sejo, kjer ga že nestrpnno pričakujejo.

„Kralj Peinvilla“ pripoveduje:

„Pred mesecem dni smo v klubu govorili o moči propagande in možnostih, kako postane umetnik znamenit. Gospodje Pleins, Violet, Brandais, Coiret in Sloive ste trdili, da ne pomagata nikak „bluf“, da dandanašnji nihče več ne zaslovi, če ni res prvovrsten in nadarjen umetnik. Samo jaz sem zagovarjal „bluf“, stavili smo po 35.000 frankov. Pet jih je bilo proti meni. Ali smem prositi za 175.000 frankov?“

In kot dokaz, da je stavo res dobil, je povedal, kako je njemu še danes neznana in nenadljena plesalka Violetta postala prva in največja točka „Svetle noči“ — samo zaradi njegovega vzklika „O!“ ...

Za Evine hčere

Da bom še lepša

Neguj si obraz!

Hitro minejo nežna leta mladosti in z njimi lepota, nežna čista polt in gladko lice. Kdor si hoče ohraniti lepoto lica in svežost polti, mora pričeti že v zgodnji mladosti z nego. Vsaka starejša dama, ki se ji ne poznajo leta na obrazu, ti bo povedala, da se neguje že več let. Kadar je polt že zgrbančena in polna gub, zajedavcev in hrapava, tedaj nam najskrbnejša nega ne more več pomagati. Pač pa lahko v mladih letih skrbimo zato, da ostane naša zunanost kar moči dolgo privlačna.

Zadnja leta se je nega obraza že tako udomačila, da vzbuja vsak nenegovan obraz pozornost. Dame, ki žive v mestu, imajo priliko, da prepuščajo nego polti strokovnjaku. Obraz negujemo z masažo in parnimi kopelmi. Strokovnjaki imajo za nego polti posebne priprave, kakor na primer električne aparate za masažo, obkladke s parafinom itd. Dame, ki pa nimajo prilike, da bi si dale negovati obraz v kakem kozmetičnem inštitutu ali frizerskem salonu, skrbje same za to.

Izdati vam hočemo prav enostaven način za osveženje polti. Preden ležeš zvečer k počitku, si dobro umij obraz z mlačno vodo, kateri primešaj nekaj boraksa. Dobro si osuši obraz in ga namaži s kako mastno kremo. Takih mazil imamo danes na prebitek. Če nimaš kreme, pa vzemi navaden vazelin in ga dobro vdrgni v kožo. Čelo masiraj z leve na desno in narobe. Masiraj rahlo, da ne razvlečeš kože. Z napačno masažo utegneš napraviti več škode kakor koristi. Lica masiraj od nosa proti ušesom, vendar vedno v isti smeri. — Žene, katerim dela podbradek mnogo skrbi, naj masirajo ta del obraza od brade proti goltancu. Masaži žrtvuj vsak večer vsaj deset minut. Dobro je tudi lahko udarjenje. (Moderni kozmetiki toplo priporočajo klofutanje — seveda ne v surovem zmislu.) Čez noč naj bo obraz namazan z maščobo, ki se tako zaje v kožo.

Zjutraj si spet umij obraz z mlačno vodo in primešaj nekaj boraksa. Ko dobro posušiš obraz, namoči brisačo v mešanico mleka in vode in si jo položi čez obraz. Mešanica mleka in vode osveži polt in povzroči živahnejšo cirkulacijo krvi. Če storiš to vsak dan, boš kmalu opazila uspehe in ti ne bo žal teh borih minut, ki jih porabiš za negovanje in ohranitev polti.

V kraljestvu loncev

Pariški rogljički

Vzemi ½ kg moke ter napravi s 3 decilitra mleka, 1 dkg kvasa in soli dobro vgnetenno testo, ki naj vzhaja. Potem ga

Športne čepice

v največji izbiri na drobno in debelo, perilo, trikotaža, nogavice, kravate itd. Najcenejši nakup pri **A. PRESKER, Ljubljana**
Sv. Petra cesta. 30

na deski zvaljaj ter zavij 10 dkg masla vanj, kakor to delaš pri maslenem testu. Preloži dvakrat, nareži trikote, napravi iz njih rogljičke in jih takoj speci. Na Francoskem nadomešča to pecivo naše žemlje pri kavi.

Krpice s šunko

Iz testa za rezance napravi krpice in jih skuhaj v slani vodi. Med tem mešaj 4 dkg masla, 2 jajci in 2 žlici kisle smetane, primešaj 14 dkg fino zrezane šunke in krpice, deni vse v namazan in z drobtinami potresen pekač in peci.

„Krokete“

serviramo k mesu v omaki kot prikuho. Kuhan, olupljen, še vroč krompir zmečkaj, deni na desko, primešaj malo masla, eno jajce, nekaj soli in moko. Zgneti v testo in oblikuj podolgovate, za prst debele paličice, in jih ocvri v vroči masti.

Velika izbira najfinejših in najmodernejših klobukov samo pri

ZOFIJA MAHNIČ, modni salon LJUBLJANA
Sv. Petra c. 8. — Nizke cene!

„Spedini“ iz pljučne pečenke

Zreži na lepe zrezke meso, potolči, osoli, dodaj popra, povaljaj v moki ter speci na razbeljeni masti na obeh straneh. Ko je meso lepo opečeno, potrosi po zrezkih sesekljane peteršilja in zalij z juho in belim marsalskim vinom.

Sadni kruh (Božični kruh)

Zreži na rezance 20 dkg dateljev, 20 dkg suhih fig, 20 dkg cedra. Primešaj 20 dkg rozin in zrezan olupke limone. Vse zmešaj in namoči z rumom.

Napravi trd sneg iz 4 beljakov, primešaj zraven posamič 4 rumenjake, 28 dkg sladkorja in mešaj kakih 20 minut. Primešaj zrezano sadje, dodaj na rahlo 17 dkg pšenične moke, 10 dkg riževe moke, dobro zmešaj, vrzi na desko, ki je potresena z moko, zvaljaj na moki v dve lepi stručki, deni na pomazan pekač, pomazi stručke s stepenim jajcem ter daj peči v primerno vroči pečici.

NOGAVICE

volnene, svilene, flor v vseh modnih barvah prvovrstne kvalitete 96

Srečko Yršič nasled.

Y. ČESTJAK

Šelenburgova ulica 3

Telečji rep v obari

(Predjed)

Dobro očiščen oparjen rep razreži na prst dolge kose, deni nekaj minut v slano vodo kuhati, ohladi v sveži vodi, ter s surovim maslom čebulico s korenjem, šopkom peteršilja, soljo, poprom, nekaj prežganja ter malo juhe do mehkega pokuhaj. Vzemi koščke repov ven, kuhaj omako, da se zgosti, prideni malo limonovega soka in vse pretlači. Odstavi od ognja, pretolči noter 1 rumenjake, dodaj koščke repov in primešaj še dušene gobice. Serviraj v pokriti skledi.

Praktični nasveti

Vložni podplati

Da si v deževnem času ohranimo suhe in tople noge, uporabljamo vložne podplate. Ker pa nam hasnejo le, če jih po uporabi vzamemo iz čevljev, da se posuše, jih moramo imeti več parov. Enostavno in poceni jih izdelamo sami, če jih izrežemo po obliki čevlja iz tenke lepenke in iz tenke flanelne, barhanta ali starih nogavic. Nato prišijemo s strojem križem blago na lepenko in podplat je gotov.

Važnost uživanja maščobe pozimi

Mnogo je ljudi, ki ne jedo mastnega mesa in skrbno odrežejo vsak najmanjši del maščobe celo od gnjati. To ni dobro. Maščoba je zgoščena oblika kuriva za telo in je posebno važna za zimo: odrasel človek je porabi dnevno 60 gramov. Pri tem pa je treba vedeti, da mastno meso ali surovo maslo ne predstavljata čiste maščobe, ker vsebujeta mnogo vode.

Če uživamo le pusto hrano, zmanjka telesu kuriva; telo pokrije ta primanjkljaj iz lastne zaloge ter omršavi. Zato predpisuje zdravnik slabotnim ljudem maščobo v različnih oblikah, kakor n. pr. surovo maslo, mleko, smetano, kisló mleko, ribje olje i. t. d. Kdor uživa dovolj maščobe, ne bo nikdar tožil, da ima mrzle noge ali ozebljene roke. Zato je smoteno dostavljanje maščobe telesu posebno pozimi, ko potrebuje mnogo lastne toplote, neobhodno potrebno, če si hočemo ohraniti zdravje. Kdor pa je seveda na želodecu bolan, se ne sme ravnati po potrebah zdravih ljudi in mora prilagoditi hrano telesnemu razpoloženju.

Praktična kuharica ne bo nikdar zamešala testa, ki ga rabi za štruklje, z onim, ki je namenjeno za rezance, na deski, ki naj služi samo v gnetenje in valjanje. Storila bo to v globokem krožniku ali primerni skledi ter ga bo šele potem, ko je dovolj gost, stresla na desko, da ga do konca zgnete.

Snežne čevlje

in galoše sprejema v popravilo tvrdka

M. TREBAR
SV. PETRA CESTA 5

Kaj obetajo kini

Če pokloniš svoje srce...

(Lilian Harvey in Igo Sym)

Lilian Harvey, ona mala plava naga-jivka, je naši filmski publiki že zelo pri-rasla na srce. In po vsej pravici — Nje-ni filmi pripravijo gledalcu vedno toliko veselja in humorja, da se človek ob njih vselej dodobra nasmeje.

Tudi topot je v svoji vlogi imenitna. Predstavlja nam mladenko, ki živi s svo-jim očmom daleč na otoku Sumatri in sanja v svoji zapuščenosti o lepem živ-ljenju velikih dam v Evropi. Kaj bi ona dala, da bi mogla priti med civilizirani svet v Evropo! Čedalje večje je njeno hrepenenje. In glej, nekega dne se ji nu-di ugodna prilika za to. V pristanišču je usidrana ladja mladega bogatega holandskega trgovca. Na to ladjo se je od neki priliki prikradla, se skrila do odhoda in ko je bila ladja že na visokem morju, se je naenkrat pojavila na krovu. Morali so jo vzeti v Evropo in njena srčna želja se je končno izpolnila. Pa ne samo to, da je prišla v Evropo in videla kako žive elegantne evropske dame, imela je pri tem še to srečo, da je našla v osebi mla-dega brodolastnika svojega ljubljenega soproga, katerega ji vesela publika od srca privoščiti.

Brodolastnika igra znani Igo Sym — elegantno kakor vedno. Harry Halm, ki ga tudi poznamo iz Ufinih filmov, seveda

tudi ne sme manjkati, ker mora s svo-jimi komičnimi gestami skrbeti, da se pri filmu dobro zabavamo. Skratka, ta film bo gledalcem zelo ugajal.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Najlepši in najudobnejši kino, ležeč v centru mesta. Predvaja premijere največjih in najboljših vefilmov. — Izvrstna godba.

Spored prihodnjih dni:

Po čem hrepeni lepa žena?

V glavni vlogi lepa BILLIE DOVE

Prihodnji spored:

Če pokloniš svoje srce?

Briljantna komedija v gl. vlogah
LILIAN HARVEY in IGO SYM

Bližnji spored:

Divje orhideje

GRETA GARBO in NILS ASTHER

Baskervilski pes

Pod režijo Riharda Osvalda je bil na-novo posnet film o baskervilskem psu, o oni tajinstveni živali, ki je zaporedoma pogubila vsakokratnega gospodarja sta-rodavne angleške plemiške rodbine. Tudi mladi Sir Henry bi brezdomno padel kot žrtev tega psa, da ni bil pravočasno na mestu detektiv Sherlock Holmes in ga rešil sigurne smrti.

Zgodbo je obdelal Conan Doyle v ro-manu, ki je splošno znan in bo film že zato našel svojo publiko.

Priljubljeni junak

TOM MIX

v filmu: ČLOVEK BREZ STRAHU

KINO IDEAL

SPORED:

Baskervilski pes

Velik kriminalni vefilm velenapetih senzacij

po slovitem istoimenskem romanu
CONANA DOYLA

Naslednji film:

Človek brez strahu

V glavni vlogi junaški TOM MIX

Potem pa ni pomoči

„Dve stari devici sta imeli svojo hišo ob reki, kamor so se hoditi meščani kopat. Pritožili sta se pri županu, češ da plavajo kopalci v Adamovi obleki mimo njune hiše. Nakar je župan od-redil, da se smejo kopalci kopati sa-mo daleč proč, tako da ne bodo da-jali ljudem pohujšanja. Toda kaj kmalu sta sramežljivi dami novič protestirali.

„Saj se zdaj nihče več ne kopa pod vašimi okni,“ jima je odvil župan.

„Res,“ sta mu odgovorili devici, „a zato jih moramo še zmerom gledati skozi daljnogled.“

Znal si je pomagati

Kmet nekje v Alpah ni mogel več mirno gledati, kako mu pohajkujoči meščani in izletniki pri iskanju cvetic poteptajo vso travo. Zato je na več krajih na svojem travniku postavil svarila z napisi:

„Dovoljeno samo govedu!“

Seveda so se mu sosodje smejali. Toda stvar je imela uspeh: Poslej so se iskaleci cvetic v širokem loku ogibali travnika iznajdljivega kmeta.

Pepček ima luknjico v čepici.

Pepček ima to luknjo že dolgo.

„Zakaj si je pa ne zakrpaš?“

„Vem, da tako ni lepo,“ odgovori Pepček. „a zato je pa dosti praktič-neje, kadar se moram popraskati.“

Janez gre prvič k izpovedi in se dere, da se Bogu usmili.

„Kaj pa ti je, siromak?“ ga skrb-če povpraša mamica.

„Napisal sem si grehe na lističe — a zdaj vidim, da sem en smrtni greh izgubil.“

KINO DVOR

TEL. 2730

LJUBLJANSKI

VELIKA SENZACIJA!

ZLIKOVCI V FRAKU

BEEF & STEAK

Odlična vesela igra! Nemška Pat in Pa-tachon: Siegfried Arno in Kurt Gerron. Smeh, kakršnega še niste doživeli!

PO STEZI SRAMOTE

(Der Weg der Schande)

Velik film o bednem propadanju ženske

OSVETA MOLOHA

Monumentalni vefilm iz daljnega orijenta
Za tem sledi krasni film nemške
produkcije.

12 RAZBOJNIKOV

po krasni kozaški pesmi. Krasna, velika epopeja nesmrtnih kazaške slave, kakor jo je popisal slavni Gogolj v „Taras Buljbi“
Režiser: Dr. Gregorij Azogarov, v glavnih vlogah H. A. v. Schlettow in Kowal-Somborski.

OBEŠENJAKOVA TONČKA —
GALGENTONI

v glavni vlogi lepa Slovenka ITA RINA.
Predstave v delavnik ob 4., 7., 8., 9., v nedeljo in praznik ob 11., 3., 5., 6., 8., 9. Nizke cene! Ob 4. uri vsak dan in v nedeljo ter praznik ob 11. in ob 3. uri vsi sedeži po 4 Din. Lahko sedete, kamor hočete!

Anekdote iz življenja velikih mož

Dumas je bil kakor znano potomec črnec, njegov oče je bil mulat. Nekoč je sedel v družbi z zelo domišljavim in starim aristokratom, poslednjim potomcem slavnega rodu. Aristokrat si je hotel privoščiti Dumasa in je rekel:

„Vaš oče je bil mulat?“

„Da.“

„A vaš ded je bil črnc?“

„Da.“

„A kaj je bil vaš praded?“

„Najbrže opica, ker moj rod se začne tam, kjer se vaš neha,“ je odvrnil Dumas. Potlej je imel mir pred nadaljnimi vprašanji.

Dumas je vedno trdil, da so ženske angeli. V družbi je bila neka jezična gospa, ki je imela potlačen nos.

„Ali se upate trditi, da sem tudi jaz angel?“ vpraša pisatelja.

„Seveda, milostiva! Tudi vi ste angel, samo smolo ste imeli, ko ste prileteli z neba, ste padli na nas.“

Dumas mlajši ni bil med marljivimi pisatelji. Večkrat so ga opominjali, naj bolj pridno izrablja svoj talent za pisateljstvo.

„Ne, naj dela moj oče, čemu pa imamo črnce,“ je bil njegov odgovor.

Slavnega Puškina je visoka aristokracija sicer vabila v svojo sredo, a kaj rada mu je dala čutiti, da je manj od njih. Puškin jim seveda ni ostal nič dolžan. Nekoč pride na večerjo, toda zanj niso pustili prostora in so ga popolnoma ignorirali. Neki naduti general je vstal med jedjo s svojega sedeža in kakor da je šele pravkar opazil Puškina, rekel:

„Aleksander Sergejevič, kakšna je razlika med človekom in živaljo?“

Puškin je hitro sedel na generalovo mesto in odgovoril stoječemu generalu:

„Človek je sede, žival pa stoji.“

Voltaire se izprehaja s prijateljem po Parizu. Mimo pride duhovnik s sveto popotnico in Voltaire se odkrije.

„Kaj, ti se Bogu odkrivaš?“, ga vpraša prijatelj.

„Da, pozdravljava se, toda ne občujeva,“ odvrne Voltaire.

Schiller se je učil igrati harfo. Njegovemu sosedu je bilo brenkanja že dovolj in mu pravi:

„Vi igrate kakor kralj David, samo ne tako lepo.“

„In vi govorite kakor kralj Salomon, samo ne tako modro,“ mu odvrne Schiller.

Na filozofski fakulteti bernske univerze je bilo vpisanih mnogo slušateljev, ki so med predavanji mnogokrat tako glasno med seboj govorile, da ni bilo moči razumeti profesorja.

Nekoč je bilo to predavatelju preveč in zakliče:

„Gospodične, mirujte vendar, saj ne rešujem Kapitola.“ Od tedaj je imel mir.

(Kakor znano, so nekoč gosi rešile rimski Kapitol; ko je bil sovražnik že na obzidju, so začele gagati in so tako zbudile stražo.)

Ford in njegov evropski tekmeč Citroen si iz razumljivih razlogov nista naklonjena. Da oškodujeta drug drugega, izdajata celo brošure o slabih lastnostih nasprotnikovega vozila.

Citroen pripoveduje o avtomobilistu, ki bi se bil rad iznebil svojega „Ford“a. Oglašja v vseh časopisih „Prodam

Fordov avtomobil za 10.000 frankov.“ Nihče se ne zmeni za to. Potem da oglas: „Prodam Ford za 5000 frankov.“ Z enakim uspehom. Tudi za 2000 frankov, 500 frankov, 200 frankov se ne javi kupec.

Naposled je to gospodu preveč in da v „Matin“ oglas:

„Jutri opoldne bo moj avto Ford pred opero. Kdor ga želi, ga lahko vzame.“

In kaj se je zgodilo? Drugo opoldne je bilo pred opero osem sto Fordovih avtomobilov, katerih bi se njih lastniki radi iznebili na ta enostavni način.

Ford dolgo ni vedel, kako bi se maščeval Citroenu za to nesramnost. Čez nekaj dni odgovori v soji brošuri takole:

„Citroen se pelje v svojem avtu znamke Citroen na izprehod čez novi most. Stražnik dvigne roko, da pobere od avtomobilista običajno mostnino, in zakliče:

„En frank!“

Citroen stopi iz voza in pravi:

„Prodam, kar vzemite ga!“

Mislil je, da mu stražnik ponuja frank za — avtomobil...

ROMANI „ROMANA“ V L. 1930!

NAMESTU »ZLATEGA DEMONA«,
KI GA O BOŽICU ZAKLJUČIMO.
BO IZHAJAL V »RIHODNEM« LET-
NIKU IZVRSTNO PISAN

KRIMINALNI ROMAN OGROMNE NAPETOSTI

DELO ENEGA NAJBOLJŠIH IN
NAJGLASOVITEJŠIH PISATELJEV

MEZAKONSKA MATI

KI SE JE BRALCEM TAKO OMIJILA
STOPI Z NOVIM LETOM V SVOJA

NAJLEPŠA IN NAJBOLJ PRETRESLJIVA
POGLAVJA

TER BO IZHAJALA ŠE DO KONCA PRVEGA ČETRTLETJA PRIH. LETA

PRIPRAVLJEN
IMAMO TUDI

ZGODOVINSKI ROMAN IZ ZA TURŠKIH BOJEV

SPISAN NA PODLAGI RE-
DOŽIVLJAJEV NAŠEGA VOJAKA,
TER VEČ

KRASNIH LJUBAVNIH ROMANOV, ROMANOV
IZ TUJIH KRAJEV, PUSTOLOVNIH IN FAN-
TASTIČNIH ROMANOV IN POVESTI ITD. ITD.

NAROČNINA ZA ČETRTO LETA BO

SAMO 20 DINARJEV

NAROČITE SE ŽE ZDAJ! — ŠIRITE NAŠ LIST!
ZAHTEVAJTE »ROMAN« V VSAKI TRAFIKI

POSTANITE NAŠ

NAROČNIK IN PRIJATELJ!

Rex Beach:

Zlati demon

Pustolovni roman

Prejšnja vsebina: Politik McNamara si je znal podvreči starega sodnika Stillmana za svoje nečedne namene. Pod pretvezo, da si lastniki zlatokopov v Nomu na Aljaski niso postavnim potom pridobili pravic za pridobivanje zlata, jih kratko malo prežene, kôpe pa zasede. Med osleparjenci sta tudi Glenister in Dextry. Glenister ljubi Heleno, sodnikovo nečakinjo; njej dvori tudi McNamara, ki jo je že zaprosil za roko. Helen ne sluti, da je politik slepar, a Glenistera jo je strah: pred meseci, ko se je skupaj z njim in Dextryjem vozila s parnikom v Nome, jo je siloma objel in poljubil.

Osleparjeni zlatokopi so odločeni priboriti si nazaj svoje pravice, če treba tudi z orožjem. Heleni se polagoma jamejo odpirati oči. Da dozna resnico, se odpravi k Cherry Malottovi, pustolovki, o kateri je čula, da ljubi Glenistra. Cherry je prepričana, da je Helen zaupnica McNamare, in ji pokaže vrata. Ponižana in osramočena se vrne deklica domov.

McNamara čuti, da mu postajajo zlatokopi nevarni, zato jih namerava poloviti in pometati v ječo. Pod njegovim vplivom jame sodnik Heleni prigovarjati, naj zvedi Glenistra v past. To je deklici preveč; brez premišljanja se odpravi v noč, da opozori Glenistra na pretečo nevarnost.

Z njeno pomočjo se Glenistru posreči pobegniti. Njegova prva misel je posvariti tovariše. Zato odide k Cherry, da mu posodi svojega konja; z njim bi odjezdil v hrib, kjer se skriva Dextry. Pri tej priliki Cherry pokaže, da ni taka, za kakršno je razkričana. Velikodušno mu prizna, da mu je namenoma grdo govorila o Heleni, ki je nedolžna na McNamarovih in sodnikovih lopovčinah. Se več; ponudi se, da bo sama odjezdila v gore posvarit Dextryja. Glenister pa se odpravi od hiše do hiše, da posvari tiste, ki so v mestu.

Helen med tem dozna od McNamare, da namerava poslati ponoči petdeset vojakov v kôpe, češ da jih hočejo uporniki naskočiti. A to je samo past, v katero naj bi se ujeli Glenister in njegovi tovariši. McNamara dobro ve, da jih bo Helen posvarila; v veri, da je vojaštvo v gorah, bodo skušali napasti politika in sodnika, ki pa bosta na ta napad že pripravljena.

Pogumna deklica v resnici posvari zlatokope s posredovanjem Cherry Malottove, ki jo to pot prijazno sprejme. Helen ji pove, da je trdno odločena, iztrgati Struvu skrivnost dokumentov, ki jih je spomladi prinesla s seboj, ter razgaliti vse nečedno početje. Cherry ji odsvetuje; Struve je lopov, ki bo za uslugo zahteval plačilo. Vendar se deklica ne da pregovo-

riti; uro nato odjezdi s Struvom v gostilno 'Pri saneh', kjer ji bo Struve, kakor je dejal, pokazal usodne listine.

Prav isto noč sklenejo uporniki naskočiti zlatokope; vodi jih Glenister.

Kmalu po Heleninem odhodu od Cherry se pri pustolovki oglasi 'kvartaški kralj', tajinstvena osebnost, ki je že nekajkrat stregel Glenistru po življenju. Prišel je zato, da Cherry pove, da jo ljubi. Pri tej priliki se razodene, da je Helenin brat in da zato sovraži zlatokopa, ker je čul ljudi slabo govoriti o Heleni v zvezi z Glenistrom. Ko mu Cherry pove, da je Helen odjezdila s Struvom, skoči in konja in odhiti, da reši sestro.

Dvanajsto poglavje

NASKOK NA ZLATOKOPE

Glenister se je s prijateljema splazil v noč. Oprezno so stopali po stranskih in nerazsvetljenih ulicah, dokler se niso ustavili pred neko kočo v predmestju.

Za njimi se je vila proga ozkotirne železnice, ki je vodila skozi tundro v gore in kôpe. Majhna lokomotiva je sopihala dan za dnem po progji, a ponoči je puhaje stala na tej zadnji postaji, dokler ji ni ugasnil premog in pošla sapa.

Osobje se je ravno odpravljalo spat, ko je potrkalo na vrata. Inženjer, ki je odprl, je začuden zagledal top, ki ga je prival neki možak v žoltem dežnem plašču in s krinko. Nedaleč sta stali še dve sumljivi postavi.

Kurjač je vstal, ne vedoč, kaj naj to pomeni; njegov tovariš pa se je stisnil k zidu in zacvilil:

„Ne merite ravno na moj trebuh!“

„Haha!“ se je neprirodno zasmejal kurjač. „Ali uganjate šale, dečki?“

„Nikakor ne,“ je odgovoril eden izmed neznancev.

„Kaj naj bo če ne šala! Saj nimamo ničesar, kar bi bilo vredno, da nam vzamete!“

„Oblecita se in pojdita z nami! Ne bojta se, ničesar vam ne storimo.“

Ubogala sta. Odvedli so ju k počivajoči lokomotivi, kjer sta dobila ukaz, da zakurita pod lokomotivo. Dva moža sta stala za njima, dokler ni stroj jel puhati. Potem so neznanci splezali na zadnje vagone, nekdo je dal znamenje za odhod in vlak je zropotal iz lope.

Na lokomotivi je ostal dolgi Simms s puško v pesti, Dextry pa se je popel h Glenistru. Dobil je mladega moža pri zelo dobri volji; ravno si je oprezno prižigal pipo.

„Dinamit na vlaku?“ je vprašal stari.

„Toliko kakor na vojni ladji!“

Zlatokopa sta sedla na zaboj z dinamitom in se jela pomenkovati.

„Stvar gre dobro — ne glede na to, če nocoj zmagamo ali izgubimo,“ je menil Dextry.

„Svojo bitko sem že dobil,“ je odvrnil Glenister.

„Kaj praviš?“

„Moja zмага se ne tiče zlatokopov. Premagal sem samega sebe.“

„Mislim, da nocojšnja noč ni primerna za filozofiranje.“

„Hotel sem reči, da sem bil barbar, dokler nisem srečal Helene Chestrove in ni napravila iz mene moža. Vse divje ljubim še prav tako kakor preje, toda spoznal sem, da ima človek dolžnost do sebe in drugih. Spoznal sem tudi, da je tisto, kar je prav, navadno tudi najtežje.“

„Ne vidim, kaj naj ti to pomaga. Saj bo vendar vzela onega drugega.“

„Vem. In to mi greni veselje, zakaj on ni vrednejši od mene. Toda storila bo, kar je prav, na to se smeš zanesti; in morda bo tudi njega izpreobrnila, kakor je izpreobrnila mene.“

Potrapljal je tovariša po hrbtu; bil je v objestnem razpoloženju. Občutek bližnje nevarnosti mu je kakor vino oživiljal žile.

Vlak se je ustavil. Uporniki so izstopili in izginili za svojim vodjo v temno globel. Tam jim je dal Glenister poslednja navodila:

„Razdelite se v dve četi in obkolite kôpe z obeh strani! Počakajte, dokler ne začujete poslednje eksplozije! Ne merite na vojake, zakaj oni ravnajo samo po ukazu — toda če se postavijo po robu, mora vsak izmed vas storiti svojo dolžnost.“

Razkropili so se na vse vetrove, a stari zlatokop je stisnil partnerju roko.

Ljubše bi mi bilo, da sem jaz dobil to nalogo. Toda če te dobe, naj jim bo Bog milostiv!“

Odhitel je za ostalimi, ki so se že izgubili v temi, in pustil Roya samega. Le-ta je odprl zaboj in vzel iz njega smodnik. V vsaki patroni je bilo toliko dinamita, da bi z njim lahko raznesel vso vas; pospravil je patrone v žepe. Potlej se je odpravil na pot.

Ko je McNamara pregнал zlatokope, je postavil zidane hiše namestu šotorov, ki so jih imeli prej. Glenister in Dextry sta te hišice pač videvala od daleč, a pobleže nista ničesar vedela o njih.

Mladi mož se je splazil do najbližje hišice in prisluhnil. Čul je glasove za temnimi okni; stanovalci tedaj še niso šli spat. Pri temeljih hiše si je dajal nekaj minut opravka; prav tako

NISTE ŠE ČITALI

tako napete povesti kakor bo naš novi roman, ki ga začnemo priobčevati v

NOVEM LETU 1930

Pomnite:

Konzulova skrivnost

je eno najboljših in najbolj senzacionalnih del svetovne kriminalne književnosti.

tajinstveno pečetje je opravljal pri drugi hiši.

Presodil je, da je morala miniti že ura, kar se je bil ločil od svojih tovarišev. Zdaj so bili že na svojih mestih. Če še niso bili... če bi v poslednjem trenutku kaj izpodletelo?... Pri vsaki stvari in če si jo še tako dobro preudaril, pride trenutek, ko odvisi odločitev od sreče.

Že je hotel prižgati, ko je zdajci začul šum gumijevega plašča. Počakal je in spravil vžigalico pod plašč. Veter se je bil polegel; le dež je še udarjal na kovinaste strehe.

Naglo je stekel od hiše do hiše; tri žareče iskre so kazale njegovo pot.

Potlej je skočil v jarek in potegnil revolver. Njegovim prenapetim čutom se je dozdevalo, kakor da se griči prisluškujé sklanjajo in zadržuje dež svoj vlažni dih in pridušuje noč svoje tisočere glasove. Vzdignil je orožje in napel petelina — šestkrat je odjeknil zamolkli pok skozi visečo meglo. Nekdo je za njim ustrelil; krogla mu je švignila tik nad glavo. Sklonil se je še bolj.

Pri prvi eksploziji so planili možje iz hiš; pozdravila jih je salva iz pušk. Videli so, da so obkoljeni: uporniki so bili sklenili krog okoli njih in namerili nanje puške.

Zdajci se je za McNamarovimi možmi spet razsvetlila noč, kakor da se je odprla ogromna peč — a naslednji trenutek jih je že zagrnila tema. Začulo se je oglušujoče grmenje, v katerem je zamrlo celo prasketanje pušk. Hiša, v kateri je bila kuhinja, je zletela s tramovi in kovinastimi ploščami vred v zrak, visoko nad njihove glave. Strahotno je odjeknilo bobnenje od gora: tla okoli branilcev so se pokrila s padajočimi razbitinami.

Eksplozija se je primerila v neposredni bližini McNamarovih ljudi. A še preden so se mogli prav zavesti, se je iz globin iznova zablistalo, da si razločno videl sleherno deževno kapljo in so okna razbitih hiš kakor slepe oči zastrmela v noč. In spet se je pogreznila črna tema; možje so se stisnili k tlom. Mnogi so pometali puške proč. Iz hlevov se je čulo grebenje konj in prestrašeno rezgetanje. Hkrati se je dvignil človeški glas v smrtnem strahu: cinkova plošča je bila podrla nekega moža. Njegovo pretresljivo vpitje je ljudem nagnalo paničen strah v kosti. Zbežali so pred nevarnostjo, ki je niso videli, ki pa jim je grozila z vseh strani in nasproti kateri so bili brez moči. Zbežali so in zagledali za seboj nov, še večji plamen. Nekateri so postali in se strme zagledali v goste stebre dima.

Iz vse te zmede se je zdajci začul jasen glas:

„Pozor pred naslednjo eksplozijo!“

Tisti mah so uporniki z glasnim vikom in krikom planili v točo padajočih razbitin. Ko so se približali posadki, so jeli streljati; a bilo je odveč, ker branilcev ni bilo nikjer. Razbegli so se bili; paničen strah jih je podil z zlatokopov, kjer se je nebo pogrezalo nanje. Nekateri so na brezumnem begu strmoglavili v jarke in v zatvornice, drugi so se zatekli v hrib in se nalik prepelicam poskrili v grmovju.

Ko so uporniki zbrali ujetnike v bližini porušenih hiš, so zaslišali iz teme ječanje ranjencev. Prižgali so plamenice in jih jeli iskati.

Pritekel je Glenister z revolverjem v roki:

„Ali je kdo videl McNamaro?“

Ne, nihče. Dextry je žarel:

„To je bil boj! Niti praske nismo odnesli!“

„Štirinajst mož smo zajeli,“ je rekel drugi. „In zunaj v grmovju jih je skritih še več!“

Glenister je s čedalje večjim presenečenjem opazal, da nihče izmed ujetnikov nima uniforme. Bili so sami rudokopi in brezposelna mestna drhal.

„Kje imate vojake?“

„Vojake? Pri nas ni vojakov!“

Mladi voditelj se je vznemiril. Ali je bil napad zgrešen? Tedaj to ni bil spopad z oboroženo silo Združenih držav? Po tem takem vest o tem nikoli ne bo prodrla do Washingtona in namestu da bi dosegli svoj cilj, so se on in njegovi tovariši podali na polje, kjer utegnajo tvegati glavo. Tekla je nedolžna kri. McNamara jih je imel tam kjer jih je hotel imeti: šli so bili v past.

Odpravili so ranjene ujetnike na mejo Midasa in jih spustili; potlej je Glenister zbral svoje ljudi in jim odkrito govoril:

„Dečki, to ni nikaka zmaga. Zdaj smo na slabšem kakor preje, in najtežje nas še čaka. Še je prilika, da pobegnemo, preden napoči zora in nas spoznajo. Toda če nas zalotijo tu, moramo tudi ostati in se boriti. Poslali bodo vojake na nas, a če napad odbijemo in bo boj dovolj divji, utegne vest o njem vendarle prodreti do Washingtona. Kateri izmed vas je za to?“

„Vsi!“ so odgovorili v en glas.

Jeli so se pripravljati za oblego. Postavili so barikade pospravili ruševine. Vso noč so delali utrujeni možje, dokler niso obnemogli; in vso noč jim je pomagal in jih vodil mladi orjak, ki ni poznal utrujenosti.

Bilo je okoli štirih zjutraj, ko je nekdo stopil k njemu.

„Nekdo bi rad govoril z vami — gre za življenje in smrt!“

Glenister je odhitel k hiši, ki ji je eksplozija prizanesla. Ko je dvignil slušalko, je spoznal Cherryn glas.

„Bog bodi zahvaljen, da si zdrav in živ! Rudarji so se pravkar vrnili; vse mesto je razburjeno. Pripovedujejo, da ste v boju pobili deset mož. McNamara je alarmiral vojaštvo in vas namerava vse postreliti. O, kako strašna noč! Vobče nisem utegnila iti spat. Zdaj pa poslušaj: Včeraj je Helen odjezdila s Struvom v gostilno ‚Pri saneh‘ in se še ni vrnila.“

Mož pri slušalu je vzkriknil.

„Nekaj strašnega se je moralo zgoditi; nisem mogla dobiti telefonične zveze s ‚Sanmi‘.“

„Zakaj je odjezdila z njim?“ je zarjovel.

„Da tebe reši! Če jo ljubiš, odjezdi pri tej priči v gostilno ‚Pri saneh‘, ali pa bo prepozno. Kvartaški kralj je že na poti tja...“

Ob tem imenu je vrgel Glenister slušalo na vilice in zdivil iz hiše.

„Kaj se je zgodilo?“

„Kam dreviš?“

„V gostilno ‚Pri saneh‘!“

„Pomagali smo ti, Glenister, in nas ne smeš zdaj pustiti na cedilu.“ Roy jim je čital z obrazov: mislili so, da je dobil kako vznemirljivo vest in hoče zato dezertirati.

„Pustimo kôpe, dečki! Ne morem zahtevati od vas, da storite nekaj, pri čemer vam ne morem pomagati. In vendar ne ravnam tako iz strahu. Zenska je v nevarnosti. Zastavila je svoje življenje, da reši nas vse; žrtvovala je svojo čast, da prepreči nadaljne krivice... ne smem misliti na to, kaj se je že utegnilo zgoditi, med tem ko smo se mi tu borili. Ne prosim vas, da ostanete tu, dokler se ne vrnem — to ne bi bilo pošteno. Vrnite se rajši, dokler še ni prepozno. Svojemu zlatokopu sem se že enkrat odrekel — zakaj se mu ne bi še drugič?“

Popel se je na konja in jim skokoma odjezdil izpred oči.

Ena in dva s e t o p o g l a v j e

V GOSTILNI ‚PRI SANEH‘

„Dež je temeljito pokvaril pota,“ je godrnjal Struve, ko je z deklico jezdil po blatni poti. „Še eno tako neurje, in vse ceste bodo zbrisane z zemeljskega površja.“

Čim bolj sta se bližala hiši, tem bolj je Heleno drevnila groza. Če ji izpodleteti... ne, ne sme ji izpodleteti!

Zdaj sta zavila okoli vogala in zagledala gostilno. Skozi dolino se je kakor srebrn trak vila reka. Gol drog za zastavo je stal pred hišo; nad vrati so visele sani. Hiša je imela čudno nvanjost; iz mahovite strehe so poganjale cvetice, a iz zidov so tu pa tam gledala zaspana okna. Priseljenec neznan narodnosti je bil sezidal to hišo iz domotožja. Od njega jo je pozneje kupil Struve, ki jo je dal v najem nekemu Shortzu.

V drugih okolnostih bi se deklica navdušila nad tem krajem, zakaj tako nenavadne hiše še ni bila videla. V glavni sobi je bila gola lesena miza in velika železna peč, a stene in strop so bili tako lično prevlečeni z belim blagom, da se ji je zdelo, kakor da je prišla v umetno v kredu vsekano votlino. Razne trofeje iz gora so bili v sobi, nagačeni ptiči, živalske kože in rogovje, na katerem so vse vprek visele košare, snežni čevlji, puške in obleka.

Vrata na levi so vodila v spalnico. V ozadju sta bili kuhinja in jedilna shramba, na desni pa soba, ki jo je Struve imenoval umetniško galerijo. Tu je bil dal prvotni lastnik duška svoji domišljiji in napolnil sobo z izrezki iz listov dvomnega slovesa: vse vprek so visele lepe dame v trikotjih, boksarji, nagrajeni buldogi in druge manj moralne slike iz sportnega sveta.

„To utegne biti najslabša družba, v katero ste doslej zšli,“ je menil Struve s prisiljenim smehom.

„Ali ni drugih gostov?“ je vprašala Helen s slabo prikritim strahom.

„Prišli bodo najbrže pozneje.“

Gostilničar je jel pripravljati obed za dve osebi. Soba je bila zakurjena in toplota je deklici dobro dela. Njen spremljevalec se je udobno zleknil v naslanjač in si zapalil cigareto.

„Pokažite mi papirje, gospod Struve!“

„Ne, ne zdaj. Posli lahko počakajo, dokler ne poobedujeva. Ne pokvarite nama vsega izleta!“

Stopila je k oknu, ker ni mogla več mirno sedeti. Ko je pogledala v globel, je videla, da so se gore že izgubljale v temi. Gosli oblaki so z vzhoda sem prepregli vse nebo. Deževna kaplja je udarila na okno, potem še ena in še ena in griči so se ogrnili v meglo. Izza vogala je zavil potnik s culo na plečih. Ko je potrkal na vrata, je Struve, ki je ves čas s pol priprtimi očmi opazoval Heleno, vstal in stopil v sosednjo sobo.

Hvala Bogu, da je nekdo prišel, je zavzdihnila Helen. Toda čula je samo nerazločno mrmranje, dokler ni tujec iznenada povzdignil glasu in ogorčeno zavpil:

„Toliko denarja že imam, da bom lahko poravnal, kar bom zajedel in zapil. Nisem potepuh.“

Gostilničar je nekaj zagodrnjal, česar ni razumela.

„Meni je vseeno, če ste zaprli ali ne. Truden sem in nevihta grozi.“

To pot je slišala, da je gostilničar odbil njegovo prošnjo. Malo pozneje ga je videla, ko se je odpravljal na pot proti mestu.

„Kaj to pomeni?“ je vprašala, ko se je odvetnik vrnil.

„E, klatež, kakor jih je tu zmerom dovolj. Gostilničar ga iz previdnosti ni hotel vzeti pod streho.“

Takoj nato je stopil v sobo Shortz, da prižge svetiljko. Heleni je bilo čedalje tesneje pri srcu. Le na pol je poslušala istorije, s katerimi jo je hotel Struve razvedriti. Izbornih jedil, ki jih je krčmar prinašal na mizo, se je komaj pritaknila. Zato pa je Struve tem bolj lakomno jedel in pil.

Čudna bojazljivost je zdajci prevzela deklico in če bi mogla, bi v tem trenutku pobegnila. Toda šla je bila že predaleč; videla je, da stori najbolje, če hlini ustrezljivost, zato je mirno obsedela na svojem stolu in hladno odgovarjala odvetniku, ki so mu čedalje poželjiveje žarele oči. Govoril je neprestano in ves čas kadil. Naposled je pogledal na uro; Helen se je zdajci zavedla, da je že dolgo tega, kar ni več slišala gostilničarja v kuhinji.

Zdaj se ji je Struve čudno nasmehnil in potegnil iz žepa plosk sveženj.

„Pa preidiva tedaj k najini kupčiji!“

„Pokličite gostilničarja, da pospravi mizo!“ ga je zaprosila, med tem ko je odpirala zavoj.

„Pred dvema urama sem ga odpisal.“

Odvetnik je vstal, kakor da bi se ji hotel približati. Zdrznila se je, a on se je samo sklonil čez mizo, pograbil prt za vse štiri kraje in tako odnesel vse, kar je bilo na njem. Krožniki so zažvenketali in se razbili, ko je vse skupaj v kuhinji brezobzirno vrgel na tla. Potlej se je obrnil. Naslonil se je na peč in se zagledal v deklico, ki je jela pregledovati listine.

Dolgo je sedela deklica nad papirji. Zdaj je vse razumela. Med čitanjem ji je stričeva krivda neovrgljivo prišla do zavesti. Zmota je bila izključena. Vsa nizkotna zarota ji je jasno ležala pred očmi. A zdaj bo zmagala pravica. Usoda, ki jo je porabila za orodje te podle tolpe, ji je naklonila zmagoslavje in pokoro, da bo sama spet popravila škodo.

Z iskrečimi se očmi je vstala. „Evo, tu so dokazi!“

„Dokazov dovolj, da ugonobite nas vse. To pomeni ječo za vašega dragega strica in vašega oboževalca.“ Sunil je s spodnjo čeljustjo, kakor da bi hotel osvoboditi vrat nevidnega prijema. „Da, zlasti za vašega oboževalca, ki je glavni krivec. Zato sem vas povabil s seboj. On vas bo vzel za ženo, toda jaz bom prvi.“

„Pojdiva,“ je silila Helen.

„Da greva?“ se je zagrohotal neusmiljeno. „Nikar ne zbijajte šal!“

„Kako mislite?“

„Nu, prvič pač ni človeka, ki bi v tem viharju tvegala pot v mesto, drugič pa... toda najprej naj vam v teh papirjih nekaj pojasnim.“ Govoril je docela stvarno, stopil k njej in segel po listinah, ki mu jih je že hotela predati, ko jo je nekaj zadržalo.

Skočila je za mizo in spravila papirje za jopico. Ko se je pri tem dotaknila Cherrynega revolverja, jo je obšel nekam pomirljiv občutek.

„Rada bi se vrnila. Ali mi pripravite mojega konja? Ne? Potem opravi sama.“

„Stojte, draga moja! Ali vam moram res jasneje govoriti? Zakaj sem vas spravil semkaj? Zakaj sem vam predlagal ta izlet? Zakaj sem odposlal gostilničarja? Vse to samo zato, da vam dam v roke dokaze svoje sokrivde? Ne, tega ne morem trditi. Nocoj ostanete tu. A če se mislite odpraviti, vam rečem, da teh papirjev ne boste odnesli s seboj — zakaj moja varnost je odvisna od njih. Ostali boste tu in...“

Umolknil je, zakaj Helen je stopila k telefonu. Skočil je k njej, ji iztrgal slušalko iz rok, odtrgal vse aparat s stene in ga vrgel ob tla. Pobegnila je v drugo sobo. Odvetnikov obraz je ves zaripel od besa; žile na tilniku in goltancu so mu nabrekle in ustnice so se spačile v prostaški nasmeh.

„Zakaj bi se tepla? Vi imate svoje dokaze — a jaz hočem svoje plačilo. Če ne izlepa, si ga vzamem pač izgrda. Premislite si, za katero obliko se odločite, med tem pa zaklenem vrata!“ —

Na pobočju je neki jezdec brezobzirno podil svojega ponija. Živali so trepetala kolena, toda jezdec ga je gnal naprej, kakor da bi ga preganjalo tisoč vragov. Zdajci pa se je ubogi konj pod njim vzpel na zadnje noge in zdrsnil. Instinktivno je jezdec snel noge iz stremen in se poskusil vzpeti iz sedla, da ga ne bi konj udaril s kopiti. Bil mu je, kakor da je opisal lok v zraku — tedajci pa ga je zadel

udarec, da je padel na tla in nepremično obležal. —

V trenutku, ko je Struve stopil v sosednjo sobo, je Helen stekla k oknu. Pograbila je pručico, ki je stala zraven peči, in jo z vso silo treščila v okno, da sta vihar in voda udarila v sobo. A preden se je utegnila pognati ven, se je Struve že vrnil, ves blede od jeze.

Začel ji je groziti, a zdajci je obstal: deklica je bila potegnila Cherryn revolver in ga namerila nanj.

„Da se me ne dotaknete!“

Namerila se je proti vratom in on se ji je umaknil. Ni opazila preračunljive potuhnjenosti v njegovih očeh. —

Na pobočju se je bil med tem ranjeni jezdec osvestil in se je mukoma plazil proti gostilni. Bil je že skoro pri vratih, ko je zdajci začul po vetru pridružen krik. —

Helen je obdržala odvetnika ostro v očeh, ko se je zadenski umikal proti vratom. V srednji sobi je bila na mizi svetiljka in v njenem siju je videla, da so hišna vrata zaprta z železnim zapahom. V duhu je zahvalila Boga, da niso bila zaklenjena.

Struve se je umaknil, dokler ni bil s hrbtom pri blagajni. Zinil ni besedice, toda blesk njegovih oči je izdajal, da ima nekaj v mislih. V prepihu, ki je prihajal od ubitega okna, so se vrata za Heleno zaloputnila in takrat je Struve po bliskovito sprožil roko: vrgel je svetiljko na tla, da se je razbila kakor jajčna lupina. Gosta tema ju je objela.

Da je bila Helen mirnejša ali da je utegnila premisliti, bi se bila vrgla nazaj v sosednjo sobo. Toda bila je na pol pota do svobode — zato je hitela naprej. Zadelo je ob postavo, ki je prihajala iz teme proti njej. Sprožila je svoj mali revolver, toda Struvove roke so jo bile že objele. Izvil ji je orožje iz rok; vzkriknila je. Potem se je boj nadaljeval v temi in molku. Struve jo je zagrabil kakor gorila, dokler se ji ni zvrtilo v glavi. Začutila je, da jo je privzdignil s tal. Vrata druge sobe so se podala, a v tistem trenutku jo je mož spustil, kakor da bi ga bila svetloba odrevenila.

Helen se je odtrgala in se opotekla po sobi.

„Pokažem vam, kdo je tu gospodar!“ je zahropel Struve.

Tisti mah pa si je z roko zasenčil obraz, kakor da bi se hotel ubraniti udarca. V oknu se je pojavil mrtvaško blede obraz. Zrak je vtrepetal, plamen v svetiljki je zamigljaval in Struva je vrglo ob steno. Oči so mu zazijale od groze; z roko se je prijel za prsa. Ko-

lena so mu klecnila, da je strmoglavil naprej.

Vse to se je odigralo z bliskovito naglico. Čeprav je Helen strel bolj čutila kakor slišala in videla, da je njen napadalec padel na tla, se vendar ni zavedla prej, dokler ni zaduhala smodnika. A tudi potem je ni obšel strah.

Zdajci je začula svoje ime.

„Helen, sestrice!“

Obrnila se je in zagledala v oknu svojega brata.

Helen se je še poslednjič ozrla na moža, ležečega na tleh; nato je stopila k bratu, ga objela in poljubila.

„Ali je mrtev?“ je vprašal kvartaški kralj.

Prikimala je in hotela odgovoriti, a ni mogla. Ihtenje jo je premoglo.

„Odpri mi hišna vrata!“ jo je zaprosil. „Ranjen sem in moram v hišo.“

Ko je bil notri, ga je pritisnila k sebi in ga pobožala po trpečem licu, ne meneč se za njegovo umazano, od dežja curljajočo obleko.

„Moram pogledati, kako mu je. Morda je še kaj življenja v njem.“

„Ne dotakni se ga!“

A vzlic temu je šla ž njim in je gledala, ko je brat preiskal svojo žrtve. Struve je še dihal; zavlekla sta ga na ležišče.

„Nekaj se mi je zlomilo, rebro, sodim,“ je zastokal kvartaški kralj in si otipal bok. Bil je nemočen in blede in deklica ga je odvedla v spalnico, da se odpočije. Hotela je iti po pomoč, a on je ni pustil, zakaj zunaj je strašno besnel vihar. Zato sta morala počakati do jutra.

Naposled sta začula ječanje ranjenca, ki se je osvestil. Nič več ni bilo zlobe v njegovem glasu, ko se je obrnil k Heleni, samo še strah je zvenel iz njegovih besed.

„Bil sem kakor iz uma — a zdaj me je doletelo plačilo. Umrl bom, o Bog, umrl... in tako se bojim umreti.“

„Da, umrli boste,“ je trdo odgovoril kvartaški kralj. „Šele, ko se zdani, pojdem po pomoč.“

Odvetnik je jel fantazirati. Helen je spravila brata nazaj na posteljo ter mu jela pripovedovati o zavrženosti stričevega početja in o dokazih, ki jih je dobila v roke. Rekla mu je, da je trdno odločena, pomagati resnici do zmage. Pripovedovala mu je o napadu, ki so ga pripravljali za nocoj, in o nevarnosti, ki je grozila zlatokopom.

Ko je to čul, je navzlic njenemu upiranju vstal in odšepal k vratom.

„Tvegati bo treba,“ je rekel. „Veter se je polegel in kmalu se bo zdanilo.“

Prosila ga je, da bi sama odjezdila, a se ni dal pogovoriti.

„Nikoli več te ne pustim same. Mimo tega poznam še drugo, lepšo pot. Jezdila bova po dolini v mesto. Pot je nekaj daljša, zato pa ni tako nevarna.“

„Saj ne moreš jahati,“ je ugovarjala.

„Lahko, če me privežeš na sedlo. Idi in privedi najina konja!“

Bilo je še zmerom tema kakor v rogu in dež je lil z nezmanjšano silo. Pomagala je kvartaškemu kralju na konja. Ta napor mu je izvil vzdih, vendar je vztrajal na tem, da mu sestra zveže noge pod konjevim trebuhom. Potlej se je tudi ona popela na konja in počasi jezdila za bratom, ki je kakor opit omahoval v sedlu in se z obema rokama krčevito držal konja za vrat.

Utegnila sta jahati kake pol ure, ko je iz teme pridirjal drugi konj in obstal pred gostilno. Ves zanemarjeni in od blata obrizgani jezdec je z brezumno naglico skočil s konja in stekel v hišo. Prednja soba je bila vsa v neredu, stoli so bili prevrnjeni in razbiti, videl je razbito svetiljko v luži petroleja. Zavpil je na glas, a ni dobil odgovora. Vzel je svečo in stekel proti vratom na levi. Nič. Obrnil se je in šel na drugo stran. Tam je gorela svetiljka. Na ležišču je težko sopel Struve. Roy je zagledal mlako krvi ob njegovem znožju in razbito okno; postavil je svetiljko na tla, se sklonil k možu in ga stresel.

„Jaz sem, Glenister. Prihajam zaradi Helene. Kje je?“

Odvetnikove oči so se zaiskrile v spoznanju.

„Prepozni ste. Umiram... in bojim se.“

„Kje je Helen?“

„Kvartaški kralj jo je vzel s seboj. Kvartaški kralj je streljal name.“ Struvov javkajoči glas je polnil sobo z grozo. Izpljunil je kri.

Roy je vstal. Torej je vendarle prišel prepozno! To je bila tedaj osveta kvartaškega kralja. Ker mu je nedostajalo poguma, da bi se pošteno postavil možu nasproti, mu je ugrabil ljubljeno žensko. Roya je premogla slabost. Tedaj pa mu je pogled obvisel na umazanem plašču, ki ga je bila Helen snela svojemu bratu. Pobrall ga je in ga raztrgal na kosce kakor pivnik.

Potlej je šel ven v dež in pogledal na tla. Našel je sledove, ki jih dež še ni zabrisal. Torej nista mogla biti dosti pred njim. Stopil je okoli vogala, da vidi, ali nista morda jezdila dalje v gore. Toda tu ni bilo sledov. Morala sta se tedaj obrniti proti mestu. Da bi si bila izbrala pot v dolini, mu seveda ni prišlo na misel.

Zavihtil se je na sedlo in pognal konja proti mestu. Mora prehiteti kvartaškega kralja — mora in hoče ga!

Tam za gorami so prežali njegovi prijatelji pred globeljo in nestrpno čakali njegovega povratka. Spodaj v dolini sta bila ona, katerih sled je iskal. On pa je s kletvijo na ustih odjezdil na jug proti mestu — svojim sovražnikom v roke.

Dva in dvajseto poglavje

DAN PLAČILA

Danilo se je že, ko se je Glenister bližal nomskim hišam.

Zdelo se mu je, kakor da so minila leta, kar je poslednjič videl solnce; te strašne noči ni hotelo biti konec. Telo mu je bilo izmučeno, glava mu je bila sam vrtinec brezobličnih misli. In vendar se je dvizal vedno dalje, izčrpan, zagrizen v eno samo misel, s kamenitim pogledom, ki se mu je upiral na morje.

Neopažen je dospel do zapuščenih cest in ulic. Stebri dima so se navpično vzpenjali v pokojni zrak. Dež je bil prenehal in valovi na nabrežju so se potolažili. V varstvu Sankškega otoka se je bila usidrala neka ladja in med njo in obalo se je na morsk gladini zibal čoln, čigar vesla so se lesketala nalik srebrnim tipalnicam morske žuželke, ki varno drči čez gladino oceana.

(Konec prihodnjic)

Müller-Gordon:

Tigrinja

Indija! Kdor te je videl, te ne pozabi nikoli več. Hrepenenje mu ne da miru, vse lepote sveta so prazne, samo ti mu ostaneš večno lepa, večno tajinstvena. Tudi on je pribežal v tvoje tajne šume, da preboli drugo hrepenenje, ki ga je zanetila dvojica prečudnih oči, lepših od Indije. Dannyne oči, nebeško lepe, ko morje globeke, tajinstvene kakor vprašujoče oči Sfingine, večno prevarane in večno varajoče.

Nikdar ne pozabi teh čudovitih oči.

Francis je vrgel puško na ramo in se vrnil v šotor, naznanit tovarišu, da

je nevarni tiger premagan in se lahko vrneta v mesto. Orison Gibbs se je vrnil šele pozno popoldne, v naročju je imel nekaj majhnega, živega.

„Mlad tiger, Francis, ali ga hočeš?“

Francis je pogledal žival in vztrepetal.

„Kaj ti je?“

„Dannyne oči!“

Orison se je zasmel. „Razlog več, da vzameš zverinico.“

Francis je vzdignil živalco in ji pogladil glavo. „Danny“ ji je šepnil na uho. „Danny“, je vzkliknil še enkrat, „pri meni ostaneš, za zmerom, namestu one druge Danny — moja mala Danny.“

Tiger je rasel, a ostal je krotak in pohleven. Najrajši je bil pri Francisu, ali pri njegovemu služabniku Indijcu Singu. Zlasti zvečer, ko so zamrli poslednji solnčni žarki in so prišle džungelske zveri iz brlogov, je vselej prišel k svojemu gospodarju, mu položil glavo v naročje in čakal, da mu je Francis začel pripovedovati o širnem svetu in o oni drugi Danny, od katere ga je odtrgala usoda.

Sing je bil fakirjev sin. Ko je bil nekoč Francis zelo žalosten, mu je rekel: „Sahib, veš, da mi vidimo tudi živali v dušo. Ali ne veruješ, da te je v Dannynih očeh posetila duša žene, ki jo ljubiš?“

„Hvala, Sing. Vem, da bi me rad potolažil.“

Sing je zmajal z glavo.

„Sahib, verovati moraš, da se vse, kar si izgubil, povrne tako ali tako.“

„Lepa vera, Sing, toda mi belci smo ljudje hladnega razuma!“

„Sahib, razumeti moraš vse glasove življenja. In glas življenja pravi, da ti bodo Dannyne oči vrnilo ljubljeno ženo.“

„Veruj ti namestu mene, Sing, in skrbi za Danny, ko me ne bo v bungalovu.“

Nekoč je moral Francis za tri dni v Kalkuto. Ko se je vrnil, Danny ni bilo več. Vse so preiskali, vso okolico pretaknili, vse zaman. Francis je bil zelo nesrečen. Zdelo se mu je, da ni izgubil samo krotke tigrinje — kakor bi bil izgubil pol življenja, mu je bilo

pri duši. V svoji žalosti je celo pozabil ošteti Singa, zakaj ni dovolj pazil na Danny.

„Sahib, ne žaluj. Ni je misli, ni ga hrepenenja, ki bi se izgubilo, vse se kako izpolni. Življenje je poklicalo tvojo Danny, da ti daleč od tod še bolj služi,“ ga je tolažil Sing in toliko vere in zaupanja mu je sijalo v očeh, da se Francis ni mogel posmehovati njegovim besedam.

Minili sta dve leti.

Francis je šel s konzulom Jenningsom v Madrid. Senzacija mesta je bil velikanski cirkus z lepimi ukročenimi zvermi. V odmoru so si ljudje ogledovali zveri in tudi Francis je bil med njimi. Odkar je izgubil svojega ljubljence, je še bolj vzljubil mogočne tigre.

Pred velikansko kletko se je trlo največ gledalcev: orjaška tigrinja je stala za železnimi prečkami. Obrnila je svojo krasno glavo h Francisu, dvojica prečudnih oči se je ozrla vanj.

„Danny,“ je vzkliknil presenečen.

Kraljevska žival je vztrepetala, oči so se ji razširile in v trenutku je pregledala množico. Francis je dvignil roko, a žival ga ni spoznala; nikoli ga še ni bila videla v temni obleki. Ne vedoč, kaj počne, je pograbil Francis klobuk in ga vrgel v kletko. Tigrinja je pograbila klobuk, ga povohala, udarila z repom po tleh in se vzpela na železne prečke ter zatulila, da je gledalce oblihl mrzel pot, toliko bolesti, toliko gorja je bilo v tem rjoventju.

„Danny, Danny“, je poklical Francis. Žival se je v trenutku pomirila in skušala priti z glavo skozi tesne prečke. Francis je svoji ljubljenci pogladil čelo in ji govoril vse sladke besede, ki so se dve leti zbirale v njegovem srcu.

Danny je mirno poslušala in z zvestimi očmi visela na svojem gospodu, kakor da bi vse razumela, kar ji je govoril. Občinstvo je strmelo. Zvonec je zapel, ljudje morajo zapustiti zverinjak. Tudi Francis se odpravlja. A tigrinja tega ne razume. Obupno se vzpenja po kletki, z glavo buta ob železje in ozračje stresa grozo, bolešno rjoventje. Ljudem se zasolziyo oči, vsem se smili uboga, obupana žival.

Glavna točka prireditve je bil nastop divjih zveri. Štirinajst mogočnih

Za praznike si kupite „ROMAN“! — Navzlic zvišanemu obsegu samo 2 Din!

živali so spustili v manežo, osem levov, šest tigrov. Poslednja je bila ogromna tigrinja, ki so jo komaj spravili v manežo, kjer je stala s pobešeno glavo. Danny. Vse zveri so pokorno stopile na svoje mesto, le ona se ni zganila. Niti zmenila se ni za lepe krotiteljeve besede. Krotitelj vzdigne bič, Danny se ne zgane.

Ljudje se vznemirijo.

Monsieur Franconi — krotitelj — zamahne, oster žvižg pretrese vzduh, močan udarec zadene nepokorno žival. V grmečem rjoventju se strese cirkus, trenutek nato je bič v tigrinjih krempljih. Franconi sune Danny s sulico ter ustrelji trikrat s slepimi naboji. Krik groze odjekne od sten: v kotu maneže leži krotitelj, ki se zamašča ubraniti ostrih krempljev. Ženske kriče, otroci jočejo, ravnatelj vije roke, nerad bi žrtvoval dragoceno žival.

„Danny, Danny“ se začuje pomirujoč glas. Francis stopi v manežo.

V skoku je zver pri njem, skozi železje mu porine ogromno šapo in mu liže roko. Gledalci vriskajo, vzklikajo Danny in Francisu. Franconi ni dobil hudih poškodb, a je preveč razburjen, da bi mogel nadaljevati predstavo. Gledalci tega niti ne zahtevajo, videli so dovolj.

Nagnali so zveri v kletke, le Danny se ne zgane. Francis prosi, naj mu dovolijo v manežo. Mogočna zver pribeži k njemu, s sprednjimi tacami se vzpne po njem in preden se Francis zave, mu jame Danny lizati obraz.

Občinstvo vriska od navdušenja. Na Francisovo prigovarjanje zapusti Danny manežo.

Drugo jutro je Francis spet v cirkusu. Danny ni zavžila še ničesar, šele iz rok svojega prvega gospodarja vzame kose mesa.

Tako je šlo dan za dnem. Danny, s cirkuškim imenom Zudra, pokvari vsako predstavo, ne je in divja, dokler ne pride Francis, nato se pomiri in je krotka kakor mačica. Liže mu lice, je iz njegove roke, a ko Francis odide, divja, buta z glavo ob kletko, rjove, da odmeva po mestu. Francis se odloči, da jo odkupi; ravnatelju je to še najljubše, ker zver nikogar ne sluša. Francis podari Danny curiškemu zooškemu vrtu in poseča vsak dan svojo ljubljeno.

Na Japonsko! Francis mora službeno odpovati tja, a med tem ko bi se bil prej tega veselil, je zdaj žalosten — Danny, kaj bo z njo?

Odloči se, da odpotuje za teden dni na poskušnjo, da vidi, ali bo Danny mirno prenesla ločitev. Francis potuje

po divnih italijanskih vrtovih, pleza po alpskih vrhuncih, a vsa lepota je zanj mrtva, njegove misli so samo pri Danny.

Božični zvonovi so oznanjali mir in ljubezen ljudem na zemlji, vsem so prinašali veselje, le Danny, kaj je z njo, z ubogo živaljo? In kako naj Francis veselo praznuje Božič, ko hrepeni Danny po njem! Na sveti večer se vrne v Curih, Danny je kakor iz uma; njen gospod ni mrtev, živi, živi! Mnogo srečnih je bilo v Curihu, a nihče ni bil srečnejši od tigrinje, ki se ji je vrnil gospodar.

Francis vidi, da ne more zapustiti svoje Danny. Zato zamenja odlično službo s svojim prijateljem, samo da lahko ostane v Curihu.

Minili so štirje meseci. Francis je dobil vest, da mora v Tokio. Domovina ga kliče, nihče ga ne more zamenjati. Iti bo moral.

Poslednjič obiše zoološki vrt. Danny skače okoli njega, a Francis ni vesel kakor drugače, misli, da mora umreti, tolika je njegova žalost. Toda sklep je storjen. Kakor da zver sluti, kaj čuti njen gospodar: tudi v njenih očeh je bolest in žalost — ah te prečudne D annyne oči. Strel se razlegne po vrtu, mrtva se zgrudi mogočna tigrinja. Francis se vrže na tla in tako mu je, kakor da mu ves svet kriči: „Morilec! Morilec!“

Dan pred odhodom. Francis pripravlja kovčege; srce in koža tigrinje ga bosta spremljala povsod.

Sluga mu javi dve dami. Ne da bi pogledal posetnici, ukaže, naj ju privede v sobo. A vstopi le mlada, krasna dama, njena spremljevalka ostane zunaj.

Francis pogleda — in vztrepeta. Nasloni se na mizo in komaj slišno vzklikne:

„Danny?“

„Da, jaz!“

„Odkod? Zakaj?“

Ne more razumeti, ne, saj ni mogoče, vse je samo privid njegove domišljije.

„Predvčerajšnjim sem prišla v Madrid. Saj veste, infantka mi je teta. Dala mi je stare časopise s poročili o nastopih tigrinje, ki ima moje ime. Takoj sem se odpravila v cirkus, kjer so mi vse pojasnili in mi povedali vaše ime. Zvečer me je brzovlak odpeljal v Curih in — zdaj sem tu — Francis!“

„Danny, ali sanjam, ali je resnica?“

„Resnica, prav tako, kakor da me še vedno ljubiš! Prav tako kakor da te ne zapustim nikdar, nikdar več, četudi pojdeš na konec sveta.“

„Danny, saj ni mogoče, preveč je sreče!“

„Dovolj si pretrpel, dragi!“ In njene prečudne oči zasijejo v sreči in ljubezni.

Le blizu Prešernovega spomenika ob vodi pri

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

kupite najboljše in najtrpežnejše šivalne stroje za dom, obrt in industrijo znamke

Gritzner in Adler

ter švicarske pletilne stroje znamke

Dubied.

Velika izbira galanterijskega modnega blaga in vseh potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje itd.

Javna zahvala

Udruženju drogerista Kraljevine Jugoslavije
Sekciji za Dravsko banovino v Ljubljani

T u k a j.

Ob priliki otvoritve

Drogerije „Sanitas“ družbe z o. z., v Ljubljani
Dunajska cesta 5.

se čutim primoranega, da izrečem gg. kolegom svojo prekipevajočo hvaležnost za skrb, s katero so od majnika t. l. do današnjega dne na vse načine preprečevali ustanovitev novega podjetja.

Njih ganljiva požrtvovalnost pri tem stremljenju in nesebična čistost njihovih sredstev ostaneta neizbrisno zapisani v mojem spominu. Prepričan sem, da ni njihova krivda, če se mi je končno vendarle posrečilo, da sem našel za novo tvrdo možnost rojstva in življenja.

Naj bodo uverjeni, da jim želim toliko dobrega kakor oni meni — in, če bi bilo mogoče — še več!

Vaš vdani **JOSIP KRAMAR**

član goraje sekcije in lastnik drogerije „Sanitas“

Šale

Pri bolniku

„Gospod doktor — mož sem! Rotim Vas, da mi poveste resnicol! Povejte odkrito, kaj mislite o moji boleznj; pripravljen sem na najhujše!“

„Če želite, prosim! Račun bo približno tri tisoč dinarjev!“

Cepljenje v šoli

Učitelj veli svojim učencem: „Jutri pride šolski zdravnik, da vas cepi. Priddite vsi točno in umijte si doma gornjo laketi!“

Tonček: „Prosim, gospod učitelj, katero? Desno ali levo?“

Na plesu

„Gospodična, ali vas smem prositi za zadnji ples?“

„Pravkar sva ga plesala.“

Vsiljivost

Ivo in Slavko v hribih. Dva nedeljska turista.

Pripravljata se, da bi prenočila na prostem. Po dnevi so ju opikali komarji, zvečer jima nagajajo kresnice.

Pa meni Ivo ogorčen Slavku:

„Pojdi, greva domov. Ta nadležni mrčes naju zdaj išče z laternami!“

Zakonski možje

Gospod Trpin: „Moja žena lahko govori o kakem predmetu ure in ure.“

Gospod Mučenik: „Moji pa še predmeta treba ni.“

Zrebanje

Študent Janez se ne more odločiti, ali naj zvečer ostane doma in študira, ali naj gre na lepše. Da odvrne s sebe odgovornost, se sklene zaupati usodi. Vzame iz žepa dinar in jame takole modrovati:

„Vrgel ga bom v zrak. Če pade na glavo, pojdem na ples; če pade na številklo, pojdem v kino, a če se postavi na rob — ostanem doma in bom studiral.“

Gospodična Mara si je kupila nov klobuk, ki se ji imenitno poda.

„Čuj,“ pravi svoji prijateljici Miri, „kupi si tudi ti tak klobuk. Dobro bi se ti prilegal in zdelo bi se, da si mojih let.“

„Zakaj neki! Ne maram, da bi me imeli za starejšo, nego sem.“

„Po mojem je trideset let za žensko zelo lepa starost.“

„Hm — posebno, če jih ima že štirideset.“

Nagrada

čitateljem „Romana“

Izrežite sličico in jo spravite.

V božični številki priobčimo še eno sličico.

Ako boste izrezke pravilno sestavili, boste dobili

sliko obče znanega slovenskega duhovnega velikana

Eden izmed pravih rešiteljev te naloge zadene nagrado

500 dinarjev
v gotovini!

Pod božično drevo

mного naših srečk

drž. razr. loterije, ki so najboljši kažipot do sreče in blagostanja.

Prvo zrebanje se bo vršilo že 16. januarja 1930.

Naše srečke se dobe

v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici, v Ekspozituri »Jutra« v Šiški na Celovski cesti ter v podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju.

Naznanilo otvoritve

Čast nam je naznaniti svojim poslovnim prijateljem in znancem ter vsemu cenjenemu občinstvu, da smo na občo željo otvorili

Drogerijo „Sanitas“, družba z o. z. v Ljubljani

Dunajska cesta 5 (bivša Frelihova hiša),

ki jo bomo vodili v tesni interesni skupnosti s staroznano drogerijo „Sanitas“ v Celju.

Opiraje se na preizkušena in splošno odobravana načela imenovanega podjetja, bomo tudi v ljubljanski drogeriji stremeli za tem, da z nakupovanjem v velikih množinah dosežemo **nizke prodajne cene.**

Na zalogi imamo vse parfumerijske in kozmetične izdelke najuglednejših svetovnih tvrdk (Coty, Houbigant, Forvil-Dr. Pierre, Atkinson, Roger & Gallet ter veliko drugih.

Naš fotomanufaktorni oddelek je založen z aparati prvih tovarn (Voigtländer, Zeiss-Ikon, Agfa, Rodenstock itd.), ploščami in papirji najboljših evropskih znamk (Agfa, Fotogen, Herzog, Ilford, Satrap itd.) ter vsemi ostalimi fotografskimi potrebščinami.

V svojem kirurško-sanitarnem oddelku lahko postrežemo p. n. odjemalcem z vsemi v to stroko spadajočimi predmeti; zlasti poudarjamo svojo bogato zalogo kirurških bandaž in obvez ter gumijastih izdelkov za zdravstveno rabo.

Samoumevno je, da smo se preskrbeli tudi z vsemi kemikalijami in surovinami za najrazličnejše obrti. Oporočamo končno na svojo oblastveno dovoljeno zalogo strupov, kakor cijankalija, arzenika, strupenega zelenila, vedno svežega strihnina in „Cyanik-a“ v ampulah, ki je po današnjih izkušnjah najsigurnejše sredstvo za uničevanje roparic.

Kar najljudneje vabimo slavno občinstvo na ogled svoje moderno opremljene trgovine in zagotavljam vsakogar že naprej, da bo šel od nas zadovoljen z blagom in ceno.

Drogerija „Sanitas“, družba z o. z. v Ljubljani

Dunajska cesta števil. 5.

ZALOŽBA „LUČ“ V LJUBLJANI
POŠTNI PREDAL V.

Ivan Podržaj

MARTIN BRBEK

ROMAN

Din 20.—, orig. vezava Din 30.—.

Martin Brbek je s. cijalni in duševni revček, nezakonski otrok . . . Njegov oče je vaški župnik. Ena najbolj skritih ljubzenskih dram naše vasi . . . Brbek, revček, ki se težko bori s svojo usodo je začrtan plastično in živo, da ga čitatelj ne pozabi.

Književnik Božidar Borko (Jutro)

V isti založbi je izšla knjiga
DR. JOŽE RUS

NAPOLEON OB SOČI

Din 6.—, krasno vez. Din 16.—.

Če naročite preko uprave »ROMANA«, dobite 25% popusta.

Za Božič

Velika zaloga:
bonbonov
čokolade
keksov
obeskov
daril

JOS. VITEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

Priporočamo
modni salon

Alojzij
Lombar
za gospode
in dame.

Ljubljana VII, Celovška c. 53

Nova na najmodernejši ameriški način sestavljena kosmetična specijalitet, čisti in beli kožo, hrani in oživlja kožne celice, sveži muskulaturo obraza, preprečuje in odstranjuje gube ter zato jasni in pomlaja licu izraz. Na koži, pokvarjeni in ožgani po rabi dvomljivih mazil, zabriše zle posledice. S svojimi poživljajočimi snovmi je prvovrstno sredstvo za masažo telesa.

KREMA KARNAT

nima v sebi prav nobenih kovin, ne živega srebra, ne svina, ne cinka, niti ne drugih snovi, ki bi bile očem, zobovju ali obrvim v kvar; krema Karnat je kemično in zdravniško proučena, priznana in pohvaljena kot izredno kosmetično sredstvo. Krema se po naročilu dobiva pod naslovom:

„Karnat“, Ljubljana
Gradišče 10./1.
Cena za lonček 60 dinarjev.